БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 292 (19.368). • 1985 йил 21 декабрь, шанба • Баҳоси 3 тийин.

ПАРТИЯ ҲАЁТИДА МУҲИМ ДАВР

Шу кунларда барча партия ташкилотларида КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил октябрь Пленуми қарорига биноан партия XXVII съездида тасдиқланадиган муҳим ҳужжатлар—КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳалари муҳокамасига бағишланган йиғилишлар бўляпти.

«КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси ва таклиф этилаётган ўзгартишлар билан партия Устави лойиҳаларида коммунистларнинг вазифалари ва ҳуқуқлари аниқ ва равшан кўрсатиб берилган,—деди Қўқондаги «Текстильмаш» заводининг илғор ишчиси В. Абдуқодиров механика цехи коммунистларининг йиғилишида сўзга чиқиб.—Ҳозир ҳар биримиз ана шу талаблар асосида бутун фаолиятимизни партия съездолди ҳужжатларидан келиб чиқадиган хулоса ва вазифалар билан таққослайдиган, ўз ишимиз ва турмушимиз билан партия аъзоси деган юксак номга муносибмизми, ғоявий-сиёсий, маънавий жиҳатдан ўз устимизда етарли ишлаяпмизми, деб савол берадиган пайт келди». Коммунист В. Абдуқодировнинг бу сўзлари ҳар жиҳатдан барча партия аъзоларининг фикр-ўйларини, хатти-ҳаракатини ўзида тўла мужассамлаштиради. Улар ўзлари аъзо бўлган партия ташкилоти фаолиятига қўшаётган шахсий ҳиссаларини танқидий руҳда яна бир бор чуқур таҳлил қилишни асосий бурчлари, деб билмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми қарорларида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш учун кураш авж олдирилган ҳозирги шароитда ишлаб чиқаришда, партиянинг иқтисодий сиёсатини амалга оширишда коммунистларнинг авангардлик роли тобора кучайиб бориши алоҳида таъкидланди. Партия ташкилотларида бўлиб ўтаётган йиғилишларда ана шу позициядан туриб ҳар бир коммунист ишлаб чиқариш самарадорлигини мунтазам ошириб боришнинг асосий муаммоларини ҳал этиш ҳамда ўн биринчи беш йилликни муваффақиятли якунлаш ишига қандай ҳисса қўшаётганлигига, бўлиб ўтган партия ҳисобот-сайлов йиғилишларида, конференцияларда қуйидан бўлган таклиф ва мулоҳазалар асосида қабул қилинган қарорлар бажарилишининг боришига тегишли баҳо берилиши лозим. Бу йиғилишларда қандай масала ҳақида гап бормасин, у хоҳ корхонани реконструкция қилиш ёки йирик техникавий янгиликни жорий этиш, хоҳ фан билан ишлаб чиқариш ўртасидаги алоқани мустаҳкамлаш ёки қолоқ участкаларга ёрдам бериб, илғорлар қаторига қўшиш тўғрисида бўлмасин, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳасида алоҳида қайд этилганидек, коммунист ҳамиша намуна кўрсатиши, юксак интизом ва ташаббус билан ҳаммадан олдинда бориши лозим.

Бошланғич партия ташкилотлари фаолиятида меҳнат коллективига таъсир ўтказишнинг амалда ўзини оқлаган кўпгина таъсирчан ва самарали усул ва услублари вужудга келди. КПСС XXVII съездига тайёргарлик асосий босқичга кирган ҳозирги долзарб пайтда ана шу усуллардан қандай фойдаланилаётганлигини чуқур текшириш зарур. Жойлардан олинаётган хабарлар шуни кўрсатмоқдаки, баъзи партия ташкилотларининг таъсир кучи талаб даражасида эмас. Ҳамма коммунистлар ҳам социалистик мусобақада фаол иштирок этмаяптилар. Масалан, «Каршистройиндустрия» бирлашмасига қарашли йирик панелли қурилиш материаллари заводи ва ишчилар таъминоти бўлимида ана шундай аҳвол содир бўляпти. Йил давомида катта иқтисодий зарар кўрган Томди районидаги «Томди» давлат наслчилик заводи бошланғич партия ташкилоти экономика ҳамда кадрларни тарбиялашга партиявий таъсир ўтказишнинг самарали воситаси—маъмурият фаолиятини назорат қилиш ҳуқуқидан суст фойдаланмоқда. Ана шу ҳақда ўз вақтида ҳисобот-сайлов йиғилишида ҳам таъкидланган ва аниқ қарорлар қабул қилинган эди. Вазифа—ушбу қарорларнинг ижросини назорат қилишни кучайтириш, ижрони тўла таъминлашдан иборатдир.

Коммунистлар партияси новаторлар партиясидир. Демак унинг ҳар бир аъзоси рўй бераётган ҳамма янгиликлардан бохабар бўлиб бориши, келажак вазифаларини олдиндан кўра билиш фазилатига эга бўлиши лозим. Аммо фактлар шуни ҳам кўрсатмоқдаки, айрим коммунистлар нуқсонларга қарши курашда бошқаларга ибрат бўлолмаяптилар. Хўжасизлик ва халқ мулкини талон-торож қилиш, партия ва давлат интизомини бузиш ҳоллари билан муроса қилмоқдалар. Бундай ўртоқларга таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳасида алоҳида қайд этилганидек «...камчиликларни дадил очиб ташлаб ва уларни бартараф қилишга эришиш, дабдабабозликка, манманликка, хотиржамликка, маҳаллийчиликка, маҳкамачиликка, кўзбўямачиликка қарши курашиш, танқидни бўғишга ҳар қандай уринишларга кескин зарба бериш, партия ва давлатга зарар етказадиган ҳар қандай ҳаракатларга қарши чиқиш ва бундай ҳаракатлар ҳақида партия органларига, то КПСС Марказий Комитетигача хабар қилиш» ҳар бир коммунистнинг вазифаси эканлигини уқтириб қўйиш ўринлидир.

Кишиларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларнинг онглилигини оширишга, ғоявий-маънавий камолотига ҳар томонлама кўмаклашиш, кундалик ғоявий-сиёсий ишларда фаол иштирок этиш партия аъзосининг Уставда белгилаб берилган асосий вазифаларидандир. Коммунист партия ғояларини оммага фаол етказувчи сиёсий жангчи ҳисобланади. Аммо баъзи партия аъзолари, шу жумладан раҳбар ходимлар меҳнаткашлар ўртасида бир неча ойлаб суҳбат ва лекциялар билан чиқмаётирлар, партия ташкилотининг ижтимоий-сиёсий фаолиятидан четда қолмоқдалар. Ана шундай аҳвол рўй бераётган жойда тарбиявий ишнинг у ёки бу формасидан нега ёмон фойдаланилаётганлиги, ҳар бир партия аъзосининг ғоявий ўсишига нималар халақит бераётганлиги аниқланиши, ишни яхшилашнинг таъсирчан чоралари белгиланиши зарур.

Партиянинг съездолди ҳужжатларини чуқур ва атрофлича муҳокама қилиш КПСС XXVII съедига тайёргарликнинг муҳим таркибий қисмидир. Бу тадбирнинг ҳамма жойда ҳам ғоявий ва ташкилий жиҳатдан юксак даражада ўтишига эришиш, ундан партия ички ҳаётини янада активлаштириш, коммунистларнинг бутун ишини такомиллаштиришда кенг фойдаланмоқ даркор. Шундай қилиш зарурки, ҳар бир партия аъзоси муҳокама даврида таклифлар киритиш ва фикр-мулоҳазаларини билдиришдан иборат ўзининг Уставдаги ҳуқуқидан тўла даражада фойдалана оладиган бўлсин. «Биронта ҳам фойдали фикр, биронта ҳам таклиф этиборсиз қолмаслиги керак,—деб таъкидланди КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил октябрь Пленуми материалларида. —Ҳужжатларни муҳокама қилиш чоғида, меҳнаткашлар ўзларининг танқидий сигналлари эшитилганлигини, уларнинг таклифлари юзасидан тегишли чора-тадбирлар кўрилаётганлигини билишлари муҳимдир. Бу—биз учун принципиал масала».

КПСС XXVII СЪЕЗДИГА — 27 ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК

Вали Мубораков «Компрессор» заводининг моҳир ишчиси. У коммунистик меҳнат зарбдоридир. Куни кеча касбдош ўртоқлари уни катта ғалаба — шахсий беш йилликни муддатидан илгари бажарганлиги билан сидқидилдан табрикладилар.

Суратда: В. Мубораков.
В. СИРОТКИН фотоси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси навбатдаги мажлисида 1986—1990 йилларда Агросаноат комплексининг қайта ишловчи тармоқлари моддий-техника базасини ривожлантиришни жадаллаштириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг шу масала юзасидан қабул қилган қарорида мазкур тармоқлардаги ишлаб турган корхоналарни кенгайтириш ва реконструкция қилиш ҳамда янги корхоналар қуриш, хом ашёни тўлиқроқ ва комплекс қайта ишлашни таъминловчи юксак самарали ва ресурсларни тежайдиган технология жараёнларини ишлаб чиқаришга жорий этиш топшириқлари кўзда тутилади. Бу эса озиқ-овқат тармоқларида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш имконини беради. Марказда ва жойлардаги партия, совет ва хўжалик органларининг эътибори ажратилаётган капитал маблағлардан самарали фойдаланишни, қайта ишловчи корхоналарнинг қувватларини ўз вақтида ишга тушириш ва уларни ўзлаштиришни, фан-техника тараққиёти ютуқларини, ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг илғор методларини жорий этишни, маҳсулот сифатини оширишни ҳамда қишлоқ хўжалик хом ашёси нобудгарчилигини камайтиришни таъминлаш зарурлигига қаратилди. Агросаноат комплекси озиқ-овқат тармоқларининг ходимларини уй-жойлар, мактабгача тарбия муассасалари, клублар ҳамда бошқа маданий-маиший объектлар билан таъминлашни яхшилаш тадбирларини амалга ошириш мўлжалланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ўртоқ М. С. Горбачевнинг Жазоир Миллий-озодлик фронти партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет Доимий секретариатининг раҳбари М. Ш. Мессадия билан ўтказган суҳбати якунларини маъқуллади. М. Ш. Мессадия Жазоир президенти Шадли Бенжадиднинг мактубини совет раҳбарига топширди. Совет Иттифоқи билан Жазоир Халқ Демократик Республикаси ўртасида барча соҳалардаги дўстона ҳамкорлик муттасил ривожланиб бораётганлигидан мамнуният изҳор қилинди, КПСС билан Жазоир Миллий-озодлик фронти ўртасидаги алоқаларнинг муҳимлиги таъкидланди. СССРнинг Жазоир билан муносабатларни мустаҳкамлашга қаратилган йўли — КПССнинг мустақиллик ва социал-иқтисодий янгиланиш йўлидан бораётган халқларни қўллаб-қувватлашдан иборат принципиал позициясининг конкрет ифодасидир.

Сиёсий бюро мажлисида КПСС XXVII съездига тайёргарлик билан боғлиқ бир қанча масалалар, шунингдек ички ва ташқи сиёсатга оид бошқа баъзи масалалар кўриб чиқилди.

СЪЕЗДОЛДИ ВАХТАДА

ТЎЛА ҚУВВАТ БИЛАН

Навоий цемент заводи ўн миллион тонна маҳсулот тайёрлаб чиқарди. Бу ерда қурилиш индустриясининг дастлабки маҳсулоти 1977 йилда олинган эди. Корхона ўн биринчи беш йиллик бошларида йилига миллион тонна цемент тайёрлайдиган бўлди. Ҳозир эса у лойиҳадаги қувватга эришди — ҳар йили тайёрланадиган цемент 2 миллион тоннага етди.

Дастлабки дамларда иш осон бормади — лойиҳадаги камчиликлар, қурилишдаги брак таъсир кўрсатарди. Бунинг устига навоийликларнинг мамлакатда биринчилардан бўлиб янги технологияни — цементни «қуруқ усул» билан тайёрлаш технологиясини ўзлаштиришларига тўғри келди. Бу усул анъанавий усулга қараганда анча тежамлидир. Ишни ташкил этиш илғор усулларини жорий этиш мана шу қийинчиликларни бартараф қилишга ёрдам берди. Ўн биринчи беш йилликда меҳнат унумдорлиги планга нисбатан 18 процент ортди.

Ҳозир бу ерда учинчи технология линияси қурилмоқда У 1987 йилда фойдаланишга топширилгач, корхона республикада цемент етказиб берувчи энг йирик завод бўлиб қолади. Шунда у бир йилда 3,5 миллион тонна маҳсулот тайёрлаб берадиган бўлади.

НОВАТОРЛАРНИНГ ИЗЛАНИШЛАРИ

Наманган Райсельхозтехника техника кареви станциясининг коллективи чигит сеялкаларининг капитал ремонтини мўлжалдаги муддатидан анча илгари туғаллади. 280 экиш агрегати тахт қилиб қўйилди.

Рационализаторларнинг таклифларини жорий этиш ремонтни тезлатишга ёрдам берди. Бу ерда сеялкаларнинг йўналтирувчи ғилдиракларида ишлатиладиган тақчил вилкаларни тайёрлаш йўлга қўйилди. Илгари мана шу деталларнинг етишмаслиги сабабли сеялкалар ремонти чўзилиб кетарди. Эндиликда бу муаммо ҳал этилди.

(ЎзТАГ).

ҚИШ ФАСЛИ — ИШ ФАСЛИ

Республикамиз областлари, районлари ва хўжаликларида келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин яратиш ишлари октябрь ойидаёқ бошлаб юборилганди. Тадбиркор деҳқонлар ҳосил йиғим-теримини муваффақиятли туғаллашлари биланоқ кузги-қишки тадбирлар комплексини амалга оширишга жадал киришдилар. Наманган, Фарғона, Бухоро ва Навоий областлари хўжаликларида иш тўғри ташкил этилганлиги туфайли кузги шудгорлаш энг қулай агротехника муддатларида сифатли бажарилди. Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областларининг деҳқонлари ҳам бу борада белгиланган топшириқларини уддаладилар.

Пахта йиғим-терими тугаганидан буён бир ойча вақт ўтди. Шундай бўлса-да, Сурхондарё областида ҳалигача шудгорлаш ниҳоясига етказилмаяпти. 18 декабргача бўлган маълумотларга кўра, Сурхондарё областида 42 минг гектар, Қашқадарё областида 17 минг гектар, Самарқанд областида 14 минг гектар, Сирдарё областида 11 минг гектар, Жиззах областида 4 минг гектар майдон ҳайдалмасдан турибди. Шудгорлаш топшириғи Пахтачи районида 69 процент, Хўжаобод районида 60 процент, Жалолқудуқ ва Каттақўрғон районларида 55 процент бажарилди. Гагарин, Шеробод ва Муборак районларида эса мавжуд майдонларнинг ярми ҳам ҳайдалганича йўқ.

Кузги шудгорлашда икки ярусли плуглардан кенг қўлланилди. Жами майдонларнинг 90 проценти ана шу усулда ҳайдалди. Фарғона, Наманган, Сирдарё ва Тошкент областларидаги мавжуд экин майдонларининг ҳаммаси икки ярусли плуглар билан шудгорлаб қўйилди.

Минерал ўғитларни тупроққа ўз вақтида солиш юқори самара бериши фан ва амалиётда аллақачон исботланган. Республикамизда 750 минг гектар майдонга шудгорлаш олдидан фосфорли, 400 минг гектар майдонга эса калийли ўғитлар солинди. Бу — ўғитланиши лозим бўлган жами майдоннинг ярмини ташкил этади, холос. Андижон, Наманган, Самарқанд, Тошкент областларида минерал ўғит солиш топшириғи асосан бажарилди. Лекин Жиззах, Навоий, Сурхондарё ва Қашқадарё областларида экин майдонларини озиқлантириш топшириғи атиги 10—20 процент атрофида қолиб кетди.

Қиш — органик ўғит жамғариш ва далаларга солиш давридир. Шу кунгача республика хўжаликларида 5 миллион тонна органик ўғит тайёрланиб, бунинг 4 миллион тоннаси далаларга солинди. 3,5 миллион тонна органик ўғит эса майдонларга шудгорлаш олдидан сепилди. 400 минг гектар майдонга гўнг обороти планига мувофиқ илмий асосда органик ўғитлар солинди.

Лекин бир қатор районлар ва хўжаликларда органик ўғитларнинг тупроқ унумдорлиги ва пахта ҳосилдорлигини оширишдаги бебаҳо ролига етарли аҳамият берилмаётир. Пайариқ, Большевик, Баҳористон, Косон, Нишон, Шеробод районлари хўжаликларида гўнг тайёрлаш топшириғи бугунгача 5 процентдан ҳам ошмаганлигини қандай изоҳлаш мумкин?

Республика Қишлоқ хўжалик министрлиги ва институтларнинг илмий ходимлари кузги-қишки тадбирларни ўтказишда деҳқонларга қатор амалий ёрдамлар кўрсатишди ва иш сифатини назорат қилишди. РАПО ва хўжаликларнинг раҳбарлари ҳамда мутахассислари ҳам агротехника тадбирлари сифатини оширишда катта ишларни амалга оширдилар. Лекин технология интизомини бузиш, илмий асосланган деҳқончилик тавсияларига риоя қилмаслик, сифатсиз иш бажариш фактлари ҳам учрайди. Чунончи, Қумқўрғон, Ангор, Шўрчи, Жомбой, Пахтачи, Баҳористон районлари хўжаликларида ерларнинг ғўзапояси йиғиштириб олинмасдан, минерал ва органик ўғитлар солинмасдан шудгор қилинишига йўл қўйилди.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Икки ярусли плуглар билан шудгорлашнинг афзаллиги барчага маълум. Лекин Косон ва Мирзачўл районлари хўжаликларида ер бу усулда ҳайдалмаётир, аниқроғи плугларнинг устки корпуси олиб қўйилмоқда. Тажрибадан маълумки, бундайлар кейинчалик далаларни ўт босганда: «Нега шундай бўлди?» — дея ажабланишлари турган гап.

Баъзи хўжаликларда далаларни жуда тор загон билан ҳайдаш фактлари учраб турибди. Бундай ҳолларда чуқур эгатлар ва уватлар пайдо бўлиши сир эмас. Пахтакор районидаги «Пахтакор» ва «Самарқанд», Дўстлик районидаги Саркисов номли совхозларда ва бошқа районларнинг хўжаликларида ерлар шундай сифатсиз шудгор қилинган. Буларнинг ҳаммаси ерларни қайта текислашга, тупроқ зичлигини оширишга, ортиқча сарф-харажатни кўпайтиришга олиб келади.

1985 йил якунлари шундан далолат бермоқдаки, бир қатор районлар ва областларда пахта тайёрлаш планларининг бажарилмай қолишига шўр ювиш ва запас суғоришнинг сифатсиз ўтказилганлиги сабаб бўлди.

Келгуси йил ҳосили учун 1,3 миллион гектар ернинг шўрини ювиш, 1,5 миллион гектар майдонни запас суғориш даркор. Афсуски, бу борадаги ишлар ҳозирча жуда суст амалга ошириляпти. Бугунгача республикада шўр ювиш топшириғи 18 процент, запас суғориш эса 44 процент бажарилди, холос.

Шуни айтиш керакки, баъзи областларда ўтган йилларда йўл қўйилган хатолар яна такрорланмоқда. Масалан, Жиззах областида топшириққа нисбатан эндигина 8 процент майдоннинг шўри ювилди. Бу топшириқ Навоий областида — 3 процент, Сирдарё областида —7 процент, Бухоро областида — 6 процент адо этилди. Бу областларда ўтказилган текширишлар шуни кўрсатдики, ер майдонлари шўр ювишга яхши тайёрланмаган (текисланмаган), чеклар ҳаддан ташқари катта, уватлар яхши олинмаган. Сув кўплаб бригадалар ва карталарга бўлиб юборилган. Натижада ундан фойдаланиш коэффициенти паст бўляпти. Қизилтепа ва Навбаҳор районлари хўжаликларида шудгордан сўнг пол олинишига етарлича эътибор берилмаган.

Қизилтепа районидаги «Ленинград» колхозида шу кунларда ҳам қўшиб ёзишлар бўлаётганлиги кўпчиликни ажаблантиради. Қоғозлардаги маълумотларга кўра, хўжаликда 350 гектар ер шўр ювишга тайёр деб кўрсатилган. Бироқ, текширишда бир гектар ҳам ер тайёрланмаганлиги аниқланди. Бу — бориб турган кўзбўямачилик-ку?!

Қишлоқ хўжалик ва сув хўжалиги органларининг раҳбарлари ҳамда мутахассислари ерларнинг шўрини ювиш ҳамда запас суғориш борасида лозим даражада тартиб ўрнатишлари, ҳар эҳтимолга кўра сув тақчиллиги рўй бериши мумкинлигини ҳисобга олишлари, ҳар томчи сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш чора-тадбирларини кўришлари ва ниҳоят, бу ишлар устидан қатъий назорат ўрнатишлари лозим.

Ягона сиёсий кун

ОЗИҚ-ОВҚАТ РЕСУРСЛАРИ ИСРОФ БЎЛМАСИН!

КПССнинг совет халқи фаровонлигини бутун чоралар билан оширишга қаратилган йўли аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тобора тўлиқроқ қондиришни кўзда тутади.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳаларида шулар таъкидланган. Партия ва ҳукумат агросаноат комплексини ривожлантириш борасида таъсирчан чораларни амалга оширмоқдалар. Кейинги йилларда мамлакатда аҳолини асосий озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш яхшиланди, бундай маҳсулотларнинг турлари кўпайди. Аммо бу деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотларидан оқилона фойдаланиш ва уларни етиштиришни кўпайтириш проблемасини кун тартибидан туширмайди.

20 декабрда Ўзбекистонда «Озиқ-овқат ресурслари исроф бўлмасин!» мавзуида ўтказилган ягона сиёсий кунда ана шулар ҳақида гапирилди. Докладчилар саноат корхоналари, қурилишлар, колхоз ва совхозларнинг, муассасалар ҳамда ўқув юртларининг меҳнат коллективлари ҳузурида сўзга чиқиб, Озиқ-овқат программаси изчиллик билан бажарилаётганлиги туфайли мамлакатда қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштириш ҳажми кейинги икки йил ичида тўққиз процент ошганлигини айтдилар. Ўзбекистонда ҳам экономиканинг аграр секторини ривожлантириш борасида зўр куч-ғайрат сарфланмоқда. Аммо булар ҳали кутилган натижаларни бермаяпти. Республикада деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш планларининг бажарилмай қолганлиги сабабли 1984 йилда аҳоли жон бошига дон, картошка, сабзавот, гўшт ва сут истеъмол қилиш даражаси ўтган йилларга нисбатан бирмунча камайди.

Аҳолининг талаб-эҳтиёжлари ортиб бораётганлиги ўн иккинчи беш йилликда Ўзбекистонда қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажмини 14—16 процент оширишни зарур қилиб қўймоқда. Докладчилар Асосий йўналишлар лойиҳасида кўзда тутилган марраларга эришиш учун ишга тушириш лозим бўлган кўпгина фойдаланилмаган резервларни айтиб ўтдилар. Ишнинг муваффақияти кўп жиҳатдан агросаноат комплекси барча бўғинларининг самарали ишлашига, моддий ҳамда озиқ-овқат ресурсларидан оқилона фойдаланишга, ҳосилни йиғиштириб олиш чоғида, шунингдек умумий овқатланиш соҳаси ва рўзғорда маҳсулотларни истеъмол қилиш жараёнида йўл қўйиладиган нобудгарчиликларни камайтиришга боғлиқ бўлиши таъкидланди. Ўзи арзон, лекин жуда зўр меҳнат билан қўлга киритиладиган нонни исроф қилишга қатъий барҳам бериш керак.

Чорвачилик маҳсулдорлигини, сабзавотчилик ва боғдорчиликнинг ҳосилдорлигини ошириш учун кўп иш қилиш керак бўлади. Фермаларда ем-хашакдан тўғри фойдаланиш зарурлигига, молларни кўп миқдордаги нон ва бошқа сифатли маҳсулотлар билан боқишга йўл қўйиб бўлмаслигига эътибор қаратилди. Республиканинг кўпгина областларида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини асраш, қайта ишлаш ва савдони ташкил этиш билан боғлиқ бир қанча жуда муҳим проблемаларни ҳал этиш лозим.

Докладчилар мамлакатимиз экономикани сифат жиҳатдан қайта қуриш даврига кирган ҳозирги кунда дала ва фермалар маҳсулотини етиштиришга сарф-харажатларни камайтириш биринчи навбатдаги вазифа бўлиб қолаётганлигини таъкидлаб ўтдилар. Партия ҳужжатларида уқтириб ўтилганидек, тежамкорлик режимини кучайтириш — бойлигимиз сари йўлдир. Бунинг учун ҳар бир меҳнат коллективида, ҳар бир совет оиласида имкониятлар мавжуд. Халқ бойлигини авайлаб-асраш, ҳар бир кишида соҳиблик туйғусини тарбиялаш партия ўртага қўйган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга, КПСС XXVII съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини муносиб кутиб олишга ёрдам беради, дейилди ягона сиёсий кунда. Докладчилар кўпдан кўп саволларга жавоб қайтардилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясининг аъзолари, область, район партия комитетларининг секретарлари, совет ва жамоат ташкилотларининг, республика министрликлари ва идоралари нинг раҳбарлари ягона сиёсий кунда меҳнат коллективлари ҳузурида сўзга чиқдилар.

Ягона сиёсий кунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ АГРОСАНОАТ КОМИТЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ЎРТОҚ Т. НАБИЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Тўлаган **Набиев** Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министри вазифасидан озод қилиниб, Ўзбекистон ССР министри этиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри.
1985 йил 19 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали илмий, педагоглик иши учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг ректори ўртоқ Ғани **Абдураҳмоновни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика план органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун Ўзбекистон ССР Госплани бўлимининг бошлиғи ўртоқ Илҳом Ғуломович **Солихўжаевни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ЖАДАЛЛИК ЙЎЛИДАН — ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг «Танланган нутқлари ва мақолалари» китоби босилиб чиқди.

Китобга М. С. Горбачевнинг 1985 йил апрелидан октябригача бўлган даврдаги нутқлари, мақолалари ва докладлари киритилган.

Ҳамма материаллар жамиятнинг социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш ғояси билан бирлаштирилган. Уларда экономикани янада жўшқин ўстириш зарурлиги таъкидланади. Шу билан бирга бу ўсишнинг янги сифати ҳақида, ривожланишнинг интенсив изларига ўтиш тўғрисида, стратегик муҳим йўналишларда олға томон тез ҳаракат қилиш ҳақида гап боради.

Партиянинг социал сиёсати, социал адолат принципини янада тўлиқ амалга ошириш, пишиқ-пухта озиқ-овқат базасини вужудга келтириш проблемалари китобда янгича оҳангда янграйди.

Инсон омилини кучайтириш вазифаси ягона социал-иқтисодий ва сиёсий нуқтаи назардан асослаб берилади. Халқ совет тарихимизнинг бош қаҳрамони бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Жамиятнинг янги сифат ҳолатига эришиш совет демократиясини такомиллаштириш билан, қуйидан контролни кучайтириш билан узвий равишда боғланади.

Тўплам материалларида партиявий иш услубини такомиллаштиришга, кадрларни сиёсий, ишчанлик ва маънавий фазилатларига қараб танлаш ва жой-жойига қўйишдан иборат ленинча принципларга оғишмай риоя этишга катта эътибор берилади.

Китобда уруш ва тинчлик, социал тараққиёт ва миллий озодлик проблемалари, КПСС билан Совет давлати халқаро фаолиятининг фундаментал асослари батафсил ишлаб чиқилган.

КПСС XXVII съездига тайёргарлик, съездолди ҳужжатларни муҳокама қилиш масалалари китобда алоҳида ўрин олади. Эълон қилинган материаллар принципиал сиёсат — ҳақиқатдан ҳам тўғри ягона сиёсатдир, деган ленинча хулосанинг чуқурлигини тасдиқлайди.

М. С. Горбачевнинг китоби жонли фикрни қулф урдиради, жамият олдида турган вазифаларни, шу вазифаларни ҳал этиш йўллари ва усулларини яхшироқ тушунтириб беради, партия ва хўжалик органларининг, коммунистларнинг, барча онгли гражданларнинг ташаббусини ривожлантиришга кўмаклашади.

Китобни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди ва Москвадаги «Красний пролетарий» босмахонаси чоп этди.

(ТАСС).

«КОСМОС — 1709» ПАРВОЗДА

1985 йил 19 декабрда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос—1709» учирилди.

Йўлдош ичига космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди.

Координация — ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ИНТЕНСИВЛАШ — ДАВР ТАЛАБИ

Партиянинг катта сиёсий ва назарий аҳамиятга молик съездолди ҳужжатларини — КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан партия Устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳалари Пешку район партия ташкилотларида бўлиб ўтган йиғилишларга алоҳида жанговарлик руҳини бағишлади. Мазкур йиғилишларда 2 мингга яқин коммунист ва партия аъзолигига кандидат съездолди ҳужжатлари тўғрисида ўз фикр-мулоҳазаларини баён этди, конкрет таклифлар киритди.

Район партия конференцияси делегатлари ҳам бу тарихий ҳужжатларни манфаатдорлик руҳида муҳокама этишни давом эттирдилар. Район партия комитетининг биринчи секретари **И. Баҳроновнинг** ҳисобот докладида ва музокарада қатнашган делегатларнинг нутқларида КПСС Марказий Комитети 1985 йил октябрь Пленуми қарорларида қўйилган вазифалар районда амалга оширилаётган ишларга қиёслаб муҳокама қилинди. Конференцияда ишлаб чиқаришни ривожлантиришда эришилган натижалар чуқур таҳлил этилди, йўл қўйилган камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш вазифалари белгиланди.

Район аҳли қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсив ривожлантириш соҳасида конкрет натижаларни қўлга киритди. Қишлоқ хўжалигида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўн биринчи беш йилликда 1,3 бараварга кўпайди. Аммо бу белгиланган даражадан анча пастдир. Беш йиллик мобайнида район меҳнаткашлари давлатдан 22057 тонна пахта қарздор бўлиб қолдилар. Агар 1983 йилда районда 11 та хўжалик пахта тайёрлаш планини бажарган бўлса, 1984 йилда биронта ҳам колхоз белгиланган маррага эриша олмади. 1985 йилда эса атиги бир хўжалик — «Москва» колхози план даражасига етди. Якунловчи йилда пахта тайёрлаш плани 81 процентга етказилди, холос. Ҳар гектардан олинган ўртача ҳосил 28,2 центнерни ташкил қилди.

Пешку район партия конференциясидан

Ишлаб чиқаришнинг етакчи соҳаси бўлган пахтачиликдаги бундай қолоқликнинг асосий сабаби район партия ташкилотларида ижро назоратининг сустлиги, хўжалик раҳбарлари, бош мутахассисларга нисбатан талабчанликнинг етарли даражада эмаслигида, деб таъкидлашди нотиқлар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумидан кейин «Ўзбекистон», Жданов номли, Куйбишев номли «Ленинизм» колхозларининг собиқ раислари Н. Пўлатов, Б. Элов, Я. Примов, Ф. Ҳамдамов кўзбўямачиликка йўл қўйганликлари, товарсиз операцияларни амалга оширганликлари учун партия сафларидан ўчирилдилар. Умуман, районда 8 киши ишдаги хато ва камчиликлари учун райком составидан чиқарилди, 7 кишини сайловчилар депутатликдан чақириб олдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларига асосан партия комитети хўжаликларни сиёсий етук, билимдон ва ташаббускор раҳбар кадрлар билан мустаҳкамлаш тадбирларини кўрди. Хўжалик раҳбарларига нисбатан топширилган иш учун талабчанлик кескин оширилди.

Район партия комитети ишлаб чиқаришда ўзгариш ясаш учун кўрган ташкилий ва сиёсий-тарбиявий тадбирлар шу куннинг талабига ҳали тўла жавоб бермаслигини таъкидлашди нотиқлар. Районда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ташкил қилишдаги энг асосий камчилик партия ташкилотларининг техника қудратига етарли эътибор бермаганлиги, механизатор кадрлар тайёрлашга жиддий киришмаганлигидадир.

Шунингдек, районда фан-техника тараққиёти, ишлаб чиқариш фаолиятини такомиллаштиришга эътибор берилмаётир. Буни қуйидаги рақамлар рўй-рост кўрсатиб турибди. Ўтган йили район бўйича ялпи ҳосилнинг 2,9 проценти, бу йил эса 17 процентигина машиналар билан териб олинди, «Ўзбекистон», «Октябрь», Шариф Эргашев номли, Фрунзе номли колхозларда эса пахтанинг атиги 11—13 проценти машиналар билан терилгани хўжалик раҳбарлари, партия ташкилоти секретарларини сира ташвишлантирмаётир. Йиғим-теримга ҳамон ўқувчи-студентлар, шаҳарлик ишчи-хизматчиларни жалб қилиш давом этмоқда. Бунинг оқибатида колхозлар бу йил 1 миллион 862 минг сўмлик ортиқча харажатга йўл қўйдилар. Натижада, ҳосилнинг таннархи қимматлашди. Хўжаликларнинг рентабеллик даражаси пасайди. Колхозчилар кам даромад олдилар.

— Мен кўп йиллардан буён Фрунзе номли колхозда механизаторлик қилиб келаман, — деди Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати **Ж. Худойқулов**. — Колхозимиз пахтани машинада териш планларини барбод қилиб келаётгани коммунист сифатида мени жуда ташвишлантиради. Айрим раҳбарларимиздаги антимеханизаторлик кайфияти хўжаликка жуда қимматга тушмоқда. Колхозимизда ҳисобот даврида рентабеллик даражаси 6,9 процентга камайиб кетганини фақат шу билан изоҳлаш мумкин. Партия талабларидан келиб чиқсак, бу аҳволга тоқат қилиб бўлмайди. Колхоз раҳбарлари техникага муносабатларини тубдан ўзгартиришлари шарт.

Навоий номли колхоз раиси **З. Ҳожиев** ирригация ва мелиорация муаммоларига тўхталди. Кейинги йилларда район меҳнаткашлари кўпгина куч ва маблағ сарфлаб, Варахша массивида 2000 гектарга яқин янги ер ўзлаштирдилар. Лекин массивга сув йўли ўтказилмади. Оқибатда қўриқ ерлардаги экинлардан ҳосил олиб бўлмаяпти. Республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги янги массивга борадиган канал қурилишига капитал маблағ ажратди. Лекин қурилиш материаллари, айниқса, цемент билан таъминлаш соҳасидаги етишмовчиликлар туфайли «Амубухараканалстрой» бошқармасининг райондаги кўчма механизациялашган колоннаси коллективи ишни жуда суст суръатлар билан олиб бормоқда. Агар иш шундай давом этса, келгуси йилги вегетация давригача ҳам массивга сув чиқиши амри маҳол.

Музокарада сўзга чиққан «Москва» колхози пахтачилик бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **И. Эргашев**, ибн Сино номли колхоз бош инженери **Ж. Жамолов**, Жданов номли колхоз партия комитетининг секретари **Ч. Қаҳхоров** ва бошқалар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизация ва мелиорацияга таяниб интенсивлаш, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш, кузги-қишки тадбирларни тез ва сифатли ўтказиш, ўн иккинчи беш йилликда план ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини идеологик жиҳатдан таъминлаш тадбирлари хусусида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Конференцияда партия ташкилотларининг сиёсий раҳбар сифатидаги ролини кучайтириш, партия турмуши нормалари ва давлат интизомига қатъиян риоя этиш учун кадрларга нисбатан талабчанликни ошириш, танқид ва ўз-ўзини танқидга кенг йўл очиш зарурлиги уқтирилди.

* * *

Конференцияда район партия комитети, район партия ташкилоти ревизия комиссиясининг янги состави, Бухоро область партия конференциясига делегатлар сайланди.

Н. НАИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• *Бизнинг календарь*

ТАШАББУСНИНГ ҚАНОТИ

А. Стаханов туғилган куннинг 80 йиллигига

Социализм мусобақани сўндирмайдигина эмас, балки аксинча уни ҳақиқатан КЕНГ, ҳақиқатан ОММАВИЙ кўламда ишга солиш учун, меҳнаткашларнинг ҳақиқатан кўпчилигини шундай иш майдонига тортиш учун биринчи марта имкон берадики, улар бу иш майдонида ўзларини кўрсата оладилар, ўзларининг лаёқатларини ўстира оладилар, талантларини юзага чиқара оладилар, бу лаёқат ва талантлар эса халқда тўлиб-тошиб ётибди...

В. И. ЛЕНИН.

Буюк доҳий атаган, халқ ичидан чиққан истеъдод соҳибларидан бири Алексей Григорьевич Стаханов эди. У 1905 йилда Орёл яқинидаги Луговая қишлоғида камбағал деҳқон оиласида дунёга келди. 22 ёшида Кадиевка шаҳрига кўчиб келди. Шахтага ишга кирди. У ўзининг меҳнатга чанқоқлиги, қийинчиликлардан қўрқмаслиги, энг муҳими, изланувчанлиги билан шахтёрлар орасида обрў-эътибор қозона бошлади. У шахтёрликнинг машаққатли, аммо шарафли касбини тўла-тўкис ўрганиб олиш учун топширилган ҳамма вазифаларни сидқидилдан бажара бошлади.

1935 йил. Алексей Стаханов 30 августдан 31 августга ўтар кечаси бир сменада 102 тонна кўмир қазиб чиқаришга муваффақ бўлди. Бу нормадагидан 14 марта кўп эди. Бундай кўрсаткичга на Совет Иттифоқидаги, на жаҳондаги биронта ҳам шахтёр эриша олмаган эди. Мана шу кўрсаткич бўйича дунёда пешқадамлардан саналган Рур шахталарида ўртача 14, жуда ошиб борса бир сменада 16—17 тонна кўмир қазиб чиқариларди, холос.

Хўш, Алексей Стаханов қўйган жаҳон рекордининг бош омили нимада эди? Маълумки, яқинда бутун мамлакатимиз стахановчилик ҳаракатининг ярим асрлик юбилейини нишонлади. Бу ҳаракат социализм қурилиши тарихи йилномасига омманинг меҳнат ғайрат-шижоати беқиёс жўш урганлигига яққол мисол бўлиб киради. Коммунистик партиянинг мамлакатни индустрлаштиришга, ёш Совет давлатининг мустаҳкам иқтисодий пойдеворини яратишга қаратилган йўлини зарбдор меҳнат билан қўллаб-қувватлаш фикри-зикри Алексей Стахановни ва унинг минглаб издошларини меҳнатда қаҳрамонлик кўрсатишга руҳлантирди.

Алексей Григорьевич Стахановнинг меҳнат жасорати бутун мамлакатга ёйилди. Унинг номи билан аталган оммавий қаҳрамонлик кўрсатиш ҳаракатига барча иттифоқдош республикаларнинг ишчилари қўшилдилар. Ишлаб чиқаришнинг кўпгина тармоқларида меҳнатни янгича ташкил этиш ташаббускорлари майдонга чиқдилар.

Стаханов ўз тажрибасини бошқаларга иштиёқ билан ўргатиб борди. Кейинчалик саноат академиясида билимини оширди. Улуғ Ватан уруши йилларида Қарағандада шахтага бошчилик қилиб, немис-фашист босқинчилари устидан қозонилган ғалабага ўз ҳиссасини қўшишга интилди. Сўнгра кўмир саноати халқ комиссарлигида ва Донбассдаги «Торезантрацит» шахта бошқармасида хизмат қилди. У қаерда, қайси лавозимда ишламасин, у ўша-ўша камтарлигида, камсуқумлигида, одамларга ғамхўрлигида қолди.

КПСС социалистик мусобақани янада ривожлантириш ва такомиллаштириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб келмоқда. Меҳнаткашларнинг қимматли ташаббусларини қўллаб-қувватламоқда. Уларнинг амалий тажрибаларини умумлаштирмоқда. Меҳнат беллашуви кўлами, йўналиши ва шаклларининг ривожланган социализм жамиятини такомиллаштиришга кўмаклашишига эришиш — асосий мақсаддир.

Алексей Стаханов бошлаб берган ватанпарварлик ҳаракати эстафетаси бугунги кунда ишончли қўлларда. Мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари жонажон Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлашга ўз ҳиссаларини қўшишга, КПССнинг XXVII съездини муносиб кутиб олишга азму қарор қилганлар. Уларнинг қўлида энг ноёб ва қимматбаҳо қурол — социалистик мусобақа бордир.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН КОМСОМОЛИ — 60 ЁШДА

АНЪАНАЛАР ДАВОМ ЭТАДИ

КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олишга ҳаракат қилаётган қорақалпоқ ёшлари якунловчи йил ва умуман ўн биринчи беш йилликда мамлакат экономикасини мустаҳкамлашга жиддий ҳисса қўшдилар. Улар янги беш йилликнинг улуғвор вазифаларини шараф билан бажаришга киришмоқдалар. Ёшларимиз экономика, фан ва маданиятни тараққий эттиришда, мамлакат мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашда фаол қатнашмоқда. Коммунизм иши учун фаол, бунёдкор курашчи бўлган Автоном республикамиз комсомоли бугунги кунда ўзининг 60 йиллик юбилейини нишонлаётир.

1919 йилнинг декабрида Тўрткўл шаҳрида Қорақалпоғистон комсомол ташкилотининг илк йиғилиши бўлиб ўтган ва унда Александр Еремин, Александр Дуришкин, Федор Синельников, Абдулла Шарипов сингари 19 нафар ишчи-деҳқон ёшлари комсомол сафига қабул қилинганди. Қорақалпоғистон комсомоли тарихининг сарчашмаси ана шу кундан бошланади.

Комсомол-ёшларимизнинг Совет Туркистони душманларига қарши гражданлар уруши йилларида кўрсатган жасорати афсонавий ва унутилмасдир. Комсомоллар босмачиларга қарши курашда шон-шуҳрат қозондилар, саводсизликни тугатишда фаол қатнашдилар. 1925 йилда эса биринчи область комсомол конференцияси бўлиб ўтди.

Қорақалпоғистон область комсомол ташкилоти ўзининг дастлабки кунлариданоқ бутун эътиборини қуйи комсомол ташкилотларини ташкил этиш ва мустаҳкамлаш, ёшларни фаол бўлишга, активлар билан ишлашга ундади. Бу курашда ўнлаб комсомоллар фидокорлик намуналарини кўрсатдилар, ўз жонларини қурбон қилдилар. Руҳонийлар, бойлар ва қулоқлар ёшларнинг иродасини букишга уриндилар. Улар комсомол аъзоси Сона Мамбетовани ўқишга бориш истагини билдирганлиги учун унинг ўзини, онасини ва акасини ўлдирдилар. Хўжайли шаҳрида эса қулоқлар актив ёшлардан бири — Анипа Ботирхўжаеванинг жонига қасд қилдилар. Бундай дўқ-пўписа, қотиллик, тажовузлик ёшларни қўрқитолмади, улар янги қурилишларда ишлай бошладилар, қишлоқ хўжалигини коллективлаштиришда, ер-сув ислоҳотида актив қатнашдилар.

Қорақалпоғистон комсомоли Улуғ Ватан уруши йилларида беқиёс жасорат кўрсатди. Урушнинг биринчи кунлариданоқ ёшлар кўнгиллилар қаторида фронтга отландилар. Минглаб қорақалпоқ комсомоли гитлерчилар Германияси ва милитаристлар Японияси қарши курашда иштирок этди.

Ўлкамизнинг 15 мингдан зиёд ватанпарвари уруш йилларида Совет Иттифоқининг орден ва медаллари билан тақдирланди. 18 жангчи эса Совет Иттифоқи Қаҳрамони юксак унвонига сазовор бўлди. Улар орасида Михаил Булатов, Плис Нурпеисов, Иноят Наврўзбоев, Мақаш Балмағанбетов, Оразбой Жуманиёзов ва бошқа комсомол-ёшлар бор.

Республикамиз комсомол-ёшлари урушдан сўнг халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш учун курашда шижоат кўрсатдилар. «Чоржўй—Қўнғирот» темир йўли, Тахиатош ГРЭСи, «Бухоро—Урал» газопроводи қурилишларида меҳнат жасоратини намойиш этдилар, ҳамма вақт курашнинг олдинги сафларида бўлдилар.

Оталарнинг юксак меҳнат ва жасорат анъаналарини 80-йиллар комсомол-ёшлари дадил давом эттиришаётир. Область комсомол ташкилоти КПСС Марказий Комитетининг «Комсомолга партия раҳбарлигини янада яхшилаш ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш тўғрисида»ги қарорини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми кўрсатмаларини оғишмай бажаришда, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашда, салбий ҳолларнинг ҳар қандай кўринишларини таг-томири билан тугатишда ташкилотчилик, идеологик, оммавий-сиёсий ишларни янада уюшқоқлик билан олиб бораётир.

Коммунистик партия мамлакатни ривожлантириш истиқболларини белгилар экан, ёшларнинг маҳоратига, дадил фикрига, ғайрат-шижоатига умид боғлаётганини сезиб турибмиз. Ёшлар социалистик мусобақага сабот-матонат билан жалб этилмоқда, комсомол-ёшлар коллективларининг ҳаракати ривожланмоқда, уларнинг обрў-эътибори ва ёшларни тарбиялаш соҳасидаги роли ошиб бормоқда. Ёшларнинг куч-ғайрати ижтимоий ишлаб чиқаришни, фан-техника тараққиётини интенсивлаштиришга, хўжаликни юритишнинг тежамли методларини эгаллашга сафарбар қилинмоқда.

«КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик» ҳаракатида иштирок этаётган йигит-қизларнинг сафи кундан-кунга ортиб боряпти, шу кунгача 12 мингдан зиёд ёш меҳнатчи, 138 комсомол-ёшлар коллективи беш йиллик план-топшириғини бажариб қўйди. Мўйноқ балиқчилик саноати ишлаб чиқариш бирлашмасининг Болғабой Қулшаров, «Малика» трикотаж бирлашмасининг 2-филиали тикувчи-мотористкаси Қутли Холмуратова бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари эса шу кунларда 1986 йил ҳисобига ишламоқдалар. Беруний районидан Султон Романов, Тўрткўл районидан Аҳмад Юлматов бошлиқ комсомол-ёшлар пахтачилик бригадалари, Қораўзак районидан Кайпан Гулимбетов бошлиқ шоличилик комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари беш йиллик план топшириқларини адо этдилар.

КПСС XXVII съезди ҳамда Ўзбекистон Компартияси XXI съездини муносиб совғалар билан кутиб олаётган комсомол-ёшларимизнинг меҳнат ғайрати янада жўш урмоқда. КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси ҳамда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳалари кенг муҳокама қилинмоқда, қимматли таклиф ва мулоҳазалар билдирилмоқда.

Қорақалпоғистон комсомоли ўтган йиллар мобайнида сон ва сифат жиҳатдан ўсди, мустаҳкамланди. Меҳнат, ғоявий-сиёсий ва ахлоқий тарбиянинг самарали формалари билан бойиди. Бугунги кунда унинг сафларида 190 минг ВЛКСМ аъзоси фаолият кўрсатмоқда.

60 йиллик кураш ва бунёдкорликнинг шон-шарафга тўлиқ саҳифаларида мураббийларимиз — коммунистларнинг муносиб ўрни бор. Биз барча муваффақиятларнинг қўлга киритилиши партия ташкилотларининг доимий раҳбарлиги, ғамхўрлиги, эътибори, ёрдами ва ишончи туфайли деб биламиз. Қорақалпоғистон комсомол-ёшлари ана шу ғамхўрликка жавобан бундан буён ҳам меҳнат ва жасорат анъаналарини давом эттириб, янги-янги мазмун билан бойитаверадилар.

А. ХУДОЙБЕРГЕНОВ,
Қорақалпоғистон область комсомол комитетининг биринчи секретари.

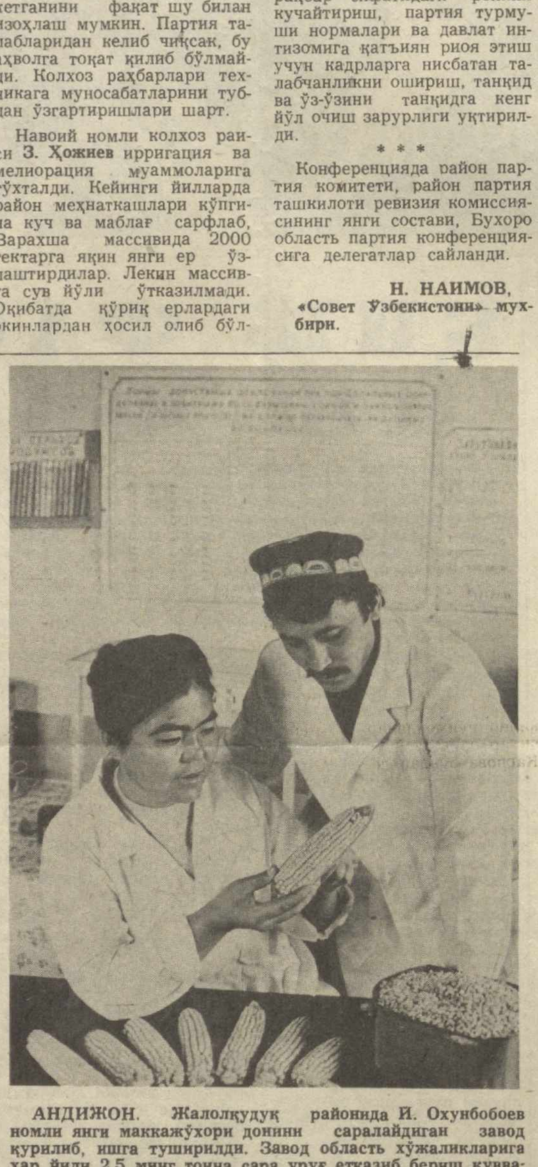

АНДИЖОН. Жалолқудуқ районида Й. Охунбобоев номли янги маккажўхори донини саралайдиган завод қурилиб, ишга туширилди. Завод область хўжаликларига ҳар йили 2,5 минг тонна сара уруғ етказиб бериш қувватига эга. Бу республикада қуриб битказилган ана шундай корхонанинг иккинчисидир.

Суратда: лаборатория мудири Минаввар Худойбердиева ва технолог Аҳмаджон Абдувалиевлар уруғ сифатини кўздан кечиришмоқда.

Р. АШУРОВ фотоси (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ЭЛ СОҒЛИҒИ — ЮРТ БОЙЛИГИ»

Газетанинг 1985 йил 193-сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолада, жумладан, Тошкент областининг Бўстонлиқ, Калинин, Оржоникидзе, Чиноз ва бошқа районларидаги баъзи медицина муассасаларида болаларни даволашда лоқайдлик, совуққонлик билан муносабатда бўлиш ҳоллари учраб турганлиги кўрсатиб ўтилган эди.

Ушбу мақола юзасидан ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ БЎЛИМИ йўллаган жавобда қуйидагилар хабар қилинади:

— Камчиликларга йўл қўйган медицина ходимлари ва раҳбарларига маъмурий жазо чоралари кўрилди. Область медицина-санитария Совети қарори билан Бўстонлиқ, Калинин, Оржоникидзе ва Чиноз районлари марказий касалхоналари бош врачлари жазоландилар.

Бўстонлиқ район марказий касалхонаси буйруғи билан 1-район шифохонаси бош врачи Н. Қурбоновга ҳайфсан берилди. Врач-педиатр Н. Жумалхоновага қаттиқ ҳайфсан берилиб, ишдан четлатилди ва у область соғлиқни сақлаш бўлимига аттестациядан ўтиш учун юборилди.

Чиноз район марказий касалхонаси буйруғи билан «Партия XXIV съезди» қишлоғи участка врачи Саидхўжаев огоҳлантирилди.

Калинин район марказий касалхонаси буйруғи билан «Назарбек»даги район болалар юқумли касалликлар шифохонасининг даволовчи врачи Юсупова огоҳлантирилди.

Областда оналар ва болаларга медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар ишлаб чиқилди.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

САРСОН ҚИЛГАНЛИГИ УЧУН

Жиззах областининг Октябрь районида яшовчи Ш. Мамадалиева ўз хатида Самарқанд область социал таъминот бўлимидан шахсий делосини вақтида ололмай сарсон бўлаётганлиги ҳақида хабар қилган эди.

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ СОЦИАЛ ТАЪМИНОТ БЎЛИМИдан олинган жавобда қайд этилишича, ишда сансалорликка йўл қўйганлиги учун инспектор Ҳайдарова қаттиқ огоҳлантирилди.

ҚАТТИҚ ҲАЙФСАН БЕРИЛДИ

Қумқўрғон районидаги Ульянов номли совхозда яшовчи Тожиев ва бошқалар ўз хатида Самарқанд шаҳридаги баъзи автобус ҳайдовчилари йўловчиларга билет сотиш қоидаларини қўпол равишда бузишаётганини маълум қилишганди.

Ушбу шикоят юзасидан САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ АВТОМОБИЛЬ ТРЕСТИдан олинган жавобда қайд этилишича, мактуб 14-автопаркнинг ҳайдовчилари ўртасида кўриб чиқилди. Йўловчиларга билет сотиш қоидаларини қўпол равишда бузганликлари учун ҳайдовчилар Н. Очилов ва А. Раҳматовларга қаттиқ ҳайфсан берилди.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ
ХАБАРЛАР ФАКТЛАР

ЛЕНИН АСАРЛАРИ ЖАҲОНДА

ПАРИЖ. (ТАСС). Кўп йиллардан бери В. И. Лениннинг асарлари бутун дунёда энг кўп таржима этиладиган асарлар бўлиб қолмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг маориф, фан ва маданият масалалари билан шуғулланувчи ташкилоти (ЮНЕСКО)нинг ахборот бюллетенида шундай дейилади. ЮНЕСКО мутахассисларининг маълумотларига кўра 1979 йилнинг ўзидагина дунёнинг турли мамлакатларида Совет давлати асосчисининг таржима қилинган 406 асари нашр этилган. Бундай оммавий нашр — таржима асарларни нашр этиш соҳасида қўйилган мутлақ рекорд, деб таъкидланади ЮНЕСКО бюллетенида.

ХАЛҚАРО СИЁСАТНИНГ ИЖОБИЙ ОМИЛИ

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг 41-(навбатдан ташқари) мажлиси социалистик ҳамдўстлик турмушидагина эмас, бутун дунё турмушида ҳам муҳим воқеа бўлди. У Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг 2000 йилгача бўлган фан-техника тараққиёти Комплекс программасини қабул қилди.

Бу программа социалистик мамлакатлар социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришга, уларнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшиши, социализм афзалликларини янада тўлиқроқ намоён этиши лозим. Социалистик мамлакатлар жаҳон сиёсатининг ишончли ижобий омили тариқасида майдонга чиқиб, қуролсизланиш учун ва космосни ҳарбийлаштиришга йўл қўймаслик, бутун дунёда халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш учун, олий даражадаги Женева учрашувининг якунлари юзасидан қабул қилинган Совет—Америка баёноти қоидаларини амалга ошириш учун изчил, собитқадам курашиш муҳимлигини таъкидладилар.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг якунлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг сессия ишида қатнашган ҳукумат делегацияларининг бошлиқлари ва қардош партиялар Марказий Комитетларининг секретарлари билан учрашуви хусусидаги кўпдан кўп халқаро шарҳларда шу фикр таъкидланмоқда.

М. С. Горбачевнинг «Ядро урушининг олдини олиш учун курашувчи жаҳон врачлари» халқаро ҳаракатининг америкалик ҳамраиси Б. Лаун билан учрашув вақтида Совет Иттифоқининг, бутун социалистик ҳамдўстликнинг изчил тинчликсеварлик йўли яна яққол тасдиқланганлиги уқтириб ўтилмоқда.

ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукуматининг Раиси **Л. Штроугал** чехословакиялик журналистлар билан суҳбатда Масквадаги сессияда қабул этилган комплекс программанинг ғоят муҳим аҳамиятини таъкидлади. Бу программани амалга оширишда Чехословакиянинг қатнашиши ғоят масъулиятли ишдир, деди у. Ҳамма вазифаларни сифат жиҳатидан юксак даражада ва жуда қисқа муддатларда бажариш лозим. М. С. Горбачевнинг ҳукумат делегациялари бошлиқлари ва қардош партиялар Марказий Комитетларининг секретарлари билан учрашувида социалистик ҳамдўстликнинг ва бутун дунёнинг ривожланиши ҳозирги ҳолати ва тенденциялари атрофлича таҳлил этилди. Бу — фан-техника соҳасидаги, жамиятнинг бутун турмушидаги ўзгаришларга тааллуқли масалаларни муҳокама қилишга бағишланган программавий суҳбат бўлди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасидаги ҳамкорлик услуби ва методларни ўзгартирмай туриб, бу масалаларни ҳал этиб бўлмаслиги равшан.

Социалистик ҳамдўстликнинг қардошларча ҳамкорликни сифат жиҳатидан такомиллаштиришга қаратилган стратегик ҳужжати қабул қилинди, деб ёзади Болгарияда чиқадиган **«Работническо дело»** газетаси. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар фан-техника тараққиётини жадаллаштириш негизида ишлаб чиқаришни интенсивлашни ўз олдиларида турган вазифаларни ҳал этишнинг асосий бўғини деб билмоқдалар, бу вазифаларни фақат тинчлик шароитида амалга ошириш мумкин.

ГДРдаги **«Нойес дойчланд»** газетасининг уқтириб ёзишича, сессия муҳим ҳужжатларни қабул этди. Сессиянинг ахборотида таъкидланишича, Комплекс программанинг амалга оширилиши ўзаро ҳамкорликни ривожлантиришга, ишлаб чиқаришни кооперациялаш ва ихтисослаштиришга, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга, социализмнинг дунёдаги обрў-эътиборини ва жозиба кучини ўстиришга кўмаклашади.

«Вашингтон пост» газетаси бундай деб ёзади: Совет раҳбари АҚШдаги реакцион, агрессив кайфиятдаги доираларни ҳозир Женева учрашуви якунларига ҳужум қилишда айблади. Бу доиралар олий даражадаги янги Совет—Америка учрашувини барбод қилиш ёки, ҳеч бўлмаганда қадрсизлантириш мақсадини кўзлаб ҳаракат қилмоқдалар, деди Совет раҳбари.

Совет раҳбари, дейилади **ГФР Телевидениесининг** хабарида, ўз вақтида Женева учрашувининг ўтказилишини барбод қилиш учун кўп куч-ғайрат сарфлаган АҚШдаги реакцион доиралар ҳозир бу учрашувнинг якунларига ҳужум қилаётганликларига алоҳида эътиборни қаратди. Машъум «қузғунлар» Женева аҳдномаларининг турмушга татбиқ этилишига йўл қўймаслик мақсадини кўзлаб ҳаракат қилаётганликлари равшан кўриниб турибди, деб таъкидлади у.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар фан ва техниканинг энг янги ютуқлари соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтиришга интилмоқдалар, деб таъкидлайди Япониядаги **«Асахи»** газетаси. Шу газета мазкур мамлакатларнинг космосни ҳарбийлаштиришга йўл қўймаслик ва қуролсизланиш учун курашни давом эттиришга аҳд қилганликларини уқтиради.

(ТАСС, 19 декабрь).

ЭНЕРГЕТИКЛАРНИНГ ЮКСАК МАРРАЛАРИ

Юзлаб коллективлар республиканинг энергетика системасини бутун чоралар билан ривожлантириш ва такомиллаштириш, истеъмолчиларни электр ва иссиқлик энергияси билан узлуксиз таъминлаш, унинг таннархини камайтириш, ёқилғи ресурсларини ва моддий ресурсларни тежаш вазифаларини ҳал этиш борасида меҳнат қилмоқдалар. Тошкентда Энергетиклар кунига бағишлаб 20 декабрда ўтказилган тантанали йиғилишда шу коллективларнинг КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель ва октябрь Пленумлари қарорларини амалга оширишга салмоқли ҳисса қўшишга, мамлакат коммунистларининг яқинлашиб келаётган анжуманини янгидан-янги муваффақиятлар билан кутиб олишга азму қарор қилганликлари айтилди.

Тармоқ меҳнатчилари электр энергия ҳосил қилиш план топшириғини муддатидан илгари, сентябрдаёқ бажариб, йил охиригача яна 16 миллиард киловатт-соат энергия ишлаб чиқариш мажбуриятини олганликлари таъкидланди. Шу билан бирга энергетика комплексининг барча бўғинлари иш самарадорлиги ва сифатини анча оширишга эришиш учун мавжуд резервларни ишга солиши зарурлиги ҳақида гап борди.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министри А. Ҳ. Ҳамидов доклад қилди.

(ЎзТАГ).

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ҲАР БИР КУН ЗАРБДОР БЎЛСИН!

РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИ СССРни ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1986—1990 ЙИЛЛАРГА ҲАМДА 2000 ЙИЛГАЧА БЎЛГАН ДАВРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ ЛОЙИҲАСИНИ ҚИЗҒИН ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДАЛАР

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

МУСОБАҚА — МИЛЛИОНЛАР ИЖОДИ

1985 ЙИЛ, ДЕКАБРЬ № 11—12 (139)

«Бухарасельстрой»га қарашли 20-қурилиш трестининг 1-механизациялашган кўчма колоннасидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Исмоил Ҳабибов етакчилик қилаётган хўжалик ҳисобидаги бригада аъзолари ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига қурилиш ишларини олиб бормоқдалар.

Кўплаб уй-жойлар, мактаб, касалхона, мебель фабрикасининг янги цехи, қоракўлчилик заводи — ўтган беш йилликда бунёдкорлар қўли билан тикланган объектларнинг айримлари, холос. Улар пландаги 2.150 минг сўмлик ўрнига 3 миллион 600 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажардилар. Айни пайтда 10 минг донадан зиёд ғишт, 6 тонна цемент, бошқа қурилиш материаллари тежаб қолинди.

И. Ҳабибов бошчилик қилаётган коллектив йигирма йилдирки, «Коммунистик меҳнат бригадаси» фахрий унвонига эга.

Суратда: хўжалик ҳисобидаги бригада бошлиғи И. Ҳабибов.

А. МИРЗАЖОНОВ фотоси (ЎзТАГ).

МАЖБУРИЯТЛАРИНГИЗНИ ҚАНДАЙ БАЖАРЯПСИЗ?

Социалистик мусобақани ташкил этиш ва унинг формалари такомиллаштирилсин, бу мусобақа ишда юксак натижаларга эришишга йўналтирилсин.

(Асосий йўналишлар лойиҳасидан).

МЕҲНАТ АКТИВЛИГИ

КПССнинг XXVII съездига тайёргарлик, умумхалқ муҳокамасига қўйилган тарихий аҳамиятга молик ҳужжатлар—КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси ва таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави, мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳалари муҳокамаси даврида меҳнат активлиги ортиб бораётганлиги яққол сезилиб турибди.

Ана шу активлик социалистик мусобақа натижаларини кўпайтириб бориш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ҳамда маҳсулот сифатини яхшилашга сезиларли таъсир кўрсатмоқда, мусобақанинг бунёдкорлик қудратини тўла намоён этаяпти.

ПАРТИЯ XXVII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА ЎТКАЗИЛАЁТГАН ЗАРБДОР ЎН КУНЛИКЛАР ПЛАН ҲАМДА МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛИ АДО ЭТИЛИШИДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ РОЛЬ ЎЙНАЯПТИ. Буни зарбдор ўн кунликларнинг якунлари ҳам батамом тасдиқлаб турибди. Съездолди мусобақасида кўплаб коллективлар ва алоҳида ишчилар кўрсатаётган ғайрат-шижоат, айниқса, қувончлидир. Республика корхоналари, қурилиш ва транспорт тармоқларидан хушхабарлар келиб турибди. Уларда зарбдор ўн кунликларнинг энг яхши натижалари, беш йиллик ҳамда йиллик планлар барвақт бажарилганлиги ҳақида маълум қилинмоқда.

—Наманган саноатчилари съездолди мусобақасида зафар қучдилар. Область саноати маҳсулот реализация қилиш беш йиллик маррасини барвақт эгаллади, —дейилади редакцияга йўлланган мактублардан бирида. —Бу муваффақиятга машинасозлик заводи, абрли газламалар комбинати коллективлари муносиб ҳисса қўшдилар. Область саноатчилари беш йиллик планга қўшимча 177 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш мажбуриятини олдилар...

Ўнлаб корхоналар, юзлаб бригада ва сменаларнинг коллективлари йиллик планни муддатидан илгари бажарганликлари ҳақида рапортлар йўлламоқдалар . Ҳақиқатан ҳам республика индустриясининг азаматлари ғайрат-шижоат билан меҳнат қилишяпти. Кўплаб янги ерлар ўзлаштирилди. Қатор ишлаб чиқариш объектлари фойдаланишга топширилди, бир талай шаҳар ва қишлоқларда ҳовли тўйлари ўтказилди. Транспорт тармоқларининг ишида самарадорлик ортди.

Ўн бир ойлик натижаларни таҳлил қилиш шуни кўрсатадики, республика индустрияси ишида ҳали жиддий камчиликлар бор. Айрим корхоналар мажбуриятлар у ёқда турсин, ҳатто давлат планларини ҳам бажармаяптилар. Ишда қатъий тартиб ўрнатилмаганлиги, имкониятлардан дурустроқ фойдаланиш тадбирлари кўрилмаётгани, янги резервлар ҳаракатга келтирилмаётгани ана шунга сабаб бўлмоқда. Баъзи бир корхоналар планларни бажарганлари ҳолда маҳсулот турини етказиб бериш топшириқларини адо этишда сусткашликка йўл қўймоқдалар. Тошкентдаги В. И. Ленин номли электрон-техника заводи маҳсулот етказиб бериш юзасидан ўз зиммасига олган мажбуриятларни адо этишда изчиллик талабларига риоя қилмаяпти. Жиззах аккумулятор заводи каби корхоналарда эса қувватлардан ёмон фойдаланиляпти. Бу эса планларнинг бажарилмаслигига, машина-ускуналарнинг умри бекор ўтишига сабаб бўлмоқда.

МЕҲНАТКАШЛАР КОЛЛЕКТИВЛАРИ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАР ЛОЙИҲАСИ МУҲОКАМАСИ ВАҚТИДА ЮКСАЛИШГА ЭРИШИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛЛАРИ ТЎҒРИСИДА ЎЗ ФИКР ВА МУЛОҲАЗАЛАРИНИ БАҲАМ КЎРМОҚДАЛАР. Партиянинг иқтисодий стратегияси фан-техника тараққиётини янада чуқурлаштиришни назарда тутади. Бу стратегия чинакам тарихий миқёсдаги ўзгариш — халқ хўжалигини янги техника асосида реконструкция қилиш, уни ривожланишнинг интенсив изларига кўчириш, совет экономикасини ташкил этиш ва самарадорликнинг янги поғонасига чиқариш мақсадини кўзлайди. Мана шуларнинг ҳаммаси инсон манфаатларига, инсоннинг бахт-саодатига хизмат қилади.

Йилимиз, умуман беш йиллик тугалланишига саноқли кунлар қолмоқда. Ана шу кунларнинг ҳар бирини зарбдор иш кунларига айлантириш керак. Шундагина ўн иккинчи беш йилликни муваффақиятли бошлаб юбориш учун мустаҳкам замин яратилади. Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари у ёки бу корхонадаги ҳақиқий аҳволни чуқур таҳлил қилишлари, фойдаланилмаётган резервларни ҳаракатга келтиришда хўжалик органларига амалий ёрдамни кучайтиришлари лозим. Ҳамон айрим коллективларда уюшқоқликни ошириш юзасидан тегишли чоралар кўрилмаяпти, интизомни бузиш ҳолларига батамом барҳам берилмаган. Иш вақтининг бекор ўтиши каби аҳволга тоқат қилиб келаётган коллективлар ҳам йўқ эмас.

Вазифа—ишдаги барча камчиликларга барҳам бериб, план ҳамда мажбуриятларнинг шараф билан бажарилишига эришишдан, ҳар бир кунни зарбдор иш кунига айлантириш чораларини кўришдан иборат. Бу эса КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди шарафига олинган мажбуриятларнинг ошириб бажарилишига имкон берди.

ИШЧИЛАР СЎЗИ

ПАРТИЯ РЕЖАЛАРИ — ХАЛҚ РЕЖАЛАРИ

Янги таҳрирдаги Программа лойиҳасида: «Партия ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, совет зиёлиларининг илғор намоёндаларини ўз сафига танлаб ола бориб, коммунистик қурилишнинг турли участкаларига ўз таъсирини кучайтириб боради. КПСС ўзининг социал составида ишчилар етакчи ўринни эгаллаши зарур, деб ҳисоблайди», дейилган.

Бу илҳомбахш сўзлар биз, ишчилар зиммасига юксак масъулият юклайди, унумли меҳнат марралари сари чорлайди. Коллективимиз ўн иккинчи беш йилликда элни чиройли кийинтириш, кўркам ва кўркли либосга буркаш мақсадида ҳар қачонгидан кўп ипак ишлаб чиқаришга бел боғлаган. Ҳар бир ишчи меҳнат унумдорлигини ва маҳсулот сифатини оширишни ўз бурчи деб ҳисоблаётир. Партия бизни шунга даъват этмоқда, давр шуни талаб қилмоқда.

Ш. ЭШОНҚУЛОВ,
Шаҳрисабз пиллакашлик фабрикаси ишчиси.

ОЙДИН МАНЗИЛЛАР

«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986-1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари» лойиҳасининг ҳар бир сатрини зўр ҳаяжон билан ўқиб чиқдик.

Фабрикамизнинг иқтисодий эксперимент асосида иш юритаётганлиги туфайли ишчиларнинг топширилган ишни бажариш учун масъулияти ва манфаатдорлиги тобора ортмоқда.

Якунловчи йилда корхонамиз коллективи 5 миллион жуфт пойабзал тайёрлаб бериш мажбуриятини олган. Асосий йўналишлар лойиҳасида енгил саноатда меҳнат унумдорлигини 24—26 процент ошириш ва маҳсулот таннархини 3—4 процент арзонлаштириш вазифаси қўйилганлиги биздан ҳозирданоқ қўшимча резервларни излаб топиш ва ҳаракатга келтиришни талаб қилади. Шунга асосланиб биз ўз имкониятларимизни чамалаб чиқдик. Иш вақтидан унумли фойдаланиш ҳисобига йиллик планни 28 декабрда бажариш ва планга қўшимча бир неча минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилдик. Бу корхонамиз коллективининг партия XXVII съездига меҳнат совғаси бўлади.

Ў. ХОЛИҚОВ,
Андижон пойабзал фабрикасининг мастер ёрдамчиси.

ТЕЖАМКОРЛИК — ОЛИЙ ФАЗИЛАТ

ИШЧИЛАР ОМИЛКОРЛИГИ

Илғорлар намунаси асосида шахсий тежамкорлик ҳисоблари ҳар бир иш жойида, ҳар бир бригадада вужудга келмоқда. Масалан, слесарь А. Шамсунов станокларни махсус идиш ичига жойлаштиришни таклиф қилган. Бунда ёғ-мой беҳуда оқиб ётмайди. Гальваниклар Г. Зарипов ва А. Герасимовлар фикрича, электр ванналар қиздиргичларини олдиндан, смена бошланишидан илгари ишлатиб қўйиш лозим. Шунда иш вақти фойдасиз сарфланмайди.

Новатор ишчилар завод инженер-техника хизматлари олдига масалаларни ўткир қилиб қўймоқдалар. Фрезерчилар бригадаси бошлиғи О. Карпова бундай дейди:

— Инженер ва иқтисодчиларимиздан кўпроқ материаллар, энергия ва асбоб-ускуналарни тежаш имконини берувчи конкрет тавсиялар кутамиз. Бундай ҳисоб-китоблар бизга ниҳоятда зарур. Тежалган хом ашё ва материаллар ҳисобига икки кун ишлаш учун биз йил давомида металлдан фойдаланиш коэффициентини 8 процент оширишимиз ва электр энергияси сарфини 0,7 процент камайтиришимиз лозим. Бу муаммони заводимизда ҳамма бир тан-бир жон бўлиб ҳал этмоқда. Бригада ва участкалар ўз «тежамкорлик зона»ларига эга бўлишди. Электриклар кейинги вақтда 200 та счетчик ўрнатдилар, эндиликда ишлаб чиқариш бўлинмалари эришилиши лозим бўлган натижаларга асосланиб иш юритмоқдалар. Шу ўринда бир рақамни келтириш ўринли: коллективга тежамкорлик эвазига иш ҳақига қўшимча равишда 18 минг сўм тўланди.

Ишчилар ташаббуси заводнинг доимо ўзгармасдек туюлган харажатларига ҳам таъсир ўтказди. Гап харид қилинадиган ва кооперация орқали олинадиган деталлар устида бораётир. Энди уларга фақат зарур бўлган миқдордагина буюртма берияпти.

Ёш бригадир У. Тошпўлатов жуда ўринли гап айтди: «Биз ўз тараққиётимизни, ўсишимизни яққол кўриб турибмиз. Илгари шундай бўларди: тежамга эришдингми — яхши, эриша олмадингми — ҳеч қиси йўқ. Эндиликда тежамкорлик шон-шараф ишига айланди.

Завод ишчилари ва инженерларининг ҳамкорлиги бир кунлик иш эмас. Улар орасида тузилган шартномалар шу йилнинг ўзидаёқ 950 тоннадан ортиқ металл прокати, 1300 тоннага яқин шартли қозон-печь ёқилғиси, миллион киловатт-соат электр энергияни тежаш имконини берди.

Тежамкорлик эстафетаси цехдан цехга узатилмоқда. Ҳамма жойда ҳам металлни тўғридан тўғри тежаш мумкин эмас. Аммо иш сифатини ошириш ҳисобига унинг сарфини камайтириш, асбоб-ускуналарни иқтисод қилишга ҳамманинг имконияти бор. Механика цехида масала шу зайлда қўйилган. Ҳозир бу ерда ҳар тўрт ишчининг бири деталларни шахсий сифат тамғаси билан муҳрлаб чиқармоқда. 94 процент маҳсулот биринчи тақдимдаёқ топширилаётир. Бироқ бу кўрсаткичларни ҳам яхшилашга қарор қилинган.

Заводда тежамкорлик резервларини чуқурроқ ўрганган сари қуйидаги ҳақиқат тобора яққол кўзга ташланади: ҳисоб-китоб оқилона хўжалик юритишнинг асосий мезонидир. Баъзан айрим станокдаги энергия сарфини назорат қилиш мушкул бўлади. Аммо, мушкуллик иложи йўқ, дегани эмас. Заводдаги 109 ишлаб чиқариш бригадасидан 72 таси коллектив тежамкорлик ҳисобига эга.

Машинасозлар бригада самарадорлиги ҳисоби бўйича мусобақани йўлга қўйган Харьков трактор заводи коллективи тажрибаси билан қизиқиб қолишди. Бу ерда бригаданинг ўзига хос иқтисодий паспортида эришилган ютуқларгина эмас, балки, етказиб берилмаган маҳсулот, йўл қўйилган нобудгарчилик ва камчиликлар ҳам акс эттирилади. Ушбу тажрибанинг қўлланилиши ишга янада омилкорлик билан муносабатда бўлишга имкон беради.

Асосий йўналишлар лойиҳасида иқтисод ва тежамкорлик режимини кучайтириш лозимлигига алоҳида урғу берилган. Айни пайтда корхоналарга келтирилган моддий бойликларни тўла сақлаб қолиш ва улардан оқилона фойдаланиш фондлар самарадорлигини ошириш имконини беришини ёдда тутмоқ зарур.

Шунга асосан Асосий йўналишлар лойиҳасининг III бобига:

«Корхоналарга келтирилаётган моддий ресурсларнинг тўла сақланиши таъминлансин, улардан фойдаланиш коэффиценти оширилсин, ишлаб чиқаришга тегишли бўлмаган сарф-харажатлар, турли хил нобудгарчиликларга чек қўйилсин», деб ёзиб қўйилиши тарафдориман.

В. КЛЕМЕНТЬЕВ,
«Ташсельмаш» заводи меҳнатни ташкил этиш ва иш ҳақи бўлими катта инженери.

ЗАРБДОРЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ҚУВОНЧ

— Табриклаймиз, оғайнижон!

СССР Давлат мукофоти лауреати бўлганлигини Нерсес Азаряннинг ўзи ҳам радиодан эшитиб, шодланиб келаётган бўлса-да, камтарлик билан: «Раҳмат», деб қўя қолди...

У ҳарбий хизматни тугатиши арафасида Муборакда газни қайта ишлаш заводи қурилишига ишчи кучи зарурлиги ҳақидаги эълонни ўқиб қолди. Кўп ўйлаб ўтирмай, жасорат майдони — зарбдор қурилишга келди. Унга Кавказ тоғларининг соя-салқин манзарасидан кўра жазирама чўлда ишлаш афзал кўринди. Иродаси мустаҳкам йигитга кўп ўтмай ишонч билдиришди: унга бутун бошли монтажчилар бригадаси топширилди. Муборак газни қайта ишлаш заводи қурилиши жадал суръатлар билан давом этарди. Н. Азарян коллективда тезда ўз ўрнини топди. Ташаббус, жасорат кўрсатиб меҳнат қилди.

Аҳил коллективга уюшган 38 нафар қурувчи, уларнинг саралари — Ж. Зулфиев, Ж. Мирзаев, В. Луценко, Р. Валиулин, К. Рибарев бир оила фарзандларидек ғайрат билан ишлашмоқда. Бригада аъзоларининг ҳар бири монтажчи, пайвандчи каби иккиучтадан турдош касб эгаси. Уларнинг кўпчилиги бу касбларни бригада етакчиси Н. Азаряндан ўрганишган. Н. Азаряннинг қурилиш муддатини қисқартириш ва иш сифатини оширишга қаратилган учта рационализаторлик таклифининг ҳар бири 15 минг сўмдан иқтисодий самара бермоқда.

Айни пайтда Муборак газ комплексининг тўртинчи навбатига таааллуқли 8-блок қад ростламоқда. Бунда ҳозирги кунда 1986 йил ҳисобига меҳнат қилаётган Нерсес Азарян бошлиқ монтажчилар бригадаси азаматларининг хизмати катта. Улар йилига бир ярим миллиард кубометр газни қайта ишлайдиган мазкур блокда қурилиш-монтаж ишларини ниҳоясига етказишмоқда.

Нерсес Азарян ўз бахтини мана шу зарбдор қурилишдан топди. Туркман қизи — Ойжамолга уйланди. Бир-биридан ширин уч фарзанднинг отаси. Ойжамол эса завод медицина бирлашмасида ҳамшира бўлиб ишлаяпти. Яқинда коммунист Н. Азарянга трест коммунистлари катта ишонч билдириб, уни партия бюросига секретарь қилиб сайладилар.

Арман йигити Нерсес Азаряннинг кўксини Меҳнат Қизил Байроқ, «Ҳурмат Белгиси» орденлари, «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали безаб турибди. Яқинда эса унинг ҳаётида яна бир ўчмас воқеа юз берди. Нефть ва газ саноатининг бир группа илғор ишчилари қатори у ҳам меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришганлиги, нефть ва газ қазиб олиш суръатларини жадаллаштиришга қўшган катта шахсий ҳиссаси учун СССР Давлат мукофотига сазовор бўлди.

— Ҳаётингизда бундай қувончли кунлар кўп бўлганми?

—Ҳа. Айниқса объектларни муддатидан илгари қуриб битказган кунларимизда қувончимиз чексиз бўлган. Яқингинада Муборак газ комплекси биринчи марта ишлаб чиқариш қувватини тўла ўзлаштирди. Ҳозир соатига 2 миллион кубометрдан газ қайта ишланмоқда. Шаҳримизда автомашиналарни газ билан заправка қиладиган йирик станциянинг қурилиш-монтаж ишларини тугалладик. КПСС XXVII съезди шарафига социалистик мусобақада бир қанча қувончли ютуқларни қўлга киритдик. Буларнинг ҳаммаси киши қалбини тўлқинлантиради.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

ИШ ҚИЗҒИН

1981 йил кўкламида Хўжасаҳад қишлоғида Самарқанддаги «Партия XXI съезди» пойабзал фабрикасининг филиали иш бошлади. Дастлаб ўрнатилган 28 дастгоҳни 35 хотин-қиз икки сменада ишлатиб, асосан болалар оёқ кийими ишлаб чиқара бошлади.

Вақт ўтиши билан филиалда катта ўзгаришлар амалга оширилади. Ҳозир цехда жами 265 та дастгоҳ ишлаб турибди. Бу ерда янги моделдаги болаларбоп туфли, ботинка, этик каби саккиз турдаги маҳсулот тайёрланаётир.

КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш юзасидан социалистик мусобақани авж олдираётган қишлоқ пойабзалчилари бу йил 590 минг жуфт, яъни ўтган йилга нисбатан 30 минг жуфт кўп оёқ кийимлари реализация қилиш мажбуриятини олгандилар. Ўтган ойлар давомида планга қўшимча минг жуфтдан зиёд пойабзал тайёрланди.

Э. ҲОЖИҚУРБОНОВ,
Самарқанд области.

1987 ЙИЛ ҲИСОБИГА

Сирдарё автобус-таксомотор паркида илғор бригадалар анчагина. Маъмур Низомов бошлиқ ҳайдовчилар бригадаси ҳам коллективда фахр билан тилга олинади. Бригадада 34 ҳайдовчи бор. Улар пассажирларга намунали хизмат кўрсатиш билан олқиш олмоқдалар.

Ҳайдовчилар ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб, «КПСС XXVII съездига—27 зарбдор ўн кунлик» ҳаракатида фаол қатнашмоқдалар. Бригаданинг М. Исмоилов, Г. Лесняк, Ш. Исмоилов, М. Мерлис, З. Ўтехўжаев каби тажрибали шофёрлари айни кунларда 1987 йил ҳисобига ишламоқдалар.

А. БУРЛИЕВ,
Сирдарё области.

ҚУРУВЧИЛАР ЗАФАРИ

КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съездини муносиб совғалар билан кутиб олишга аҳд қилган Москва райони қурувчилари 65 миллион 100 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириш билан ўн биринчи беш йиллик планларини ошириб бажардилар.

Эришилган ғалабага колхозлараро механизациялашган кўчма колонна, Шаҳрихон қурилиш-монтаж бошқармаси бинокорлари салмоқли улуш қўшдилар. Ўтган даврда районда шойи тўқиш фабрикасининг иккинчи навбати, пахта тозалаш заводи маданият саройи, 150 ўринли санаторий-профилакторий, 3846 ўринли мактаб, 1140 ўринли болалар боғчаси, 135 ўринли касалхона, 90 ўринли туғруқхона, поликлиника 27744 квадрат метр турар жойлар, савдо марказлари ва кўплаб бошқа маданий маиший бинолар фойдаланишга топширилди.

Ю. СУЛТОНОВ,
Андижон области.

* * *

Шунингдек, «Мусобақа — миллионлар ижоди» ойлик саҳифамизга қашқадарёлик **М. Каримов**, наманганлик **М. Тожиддинов, Қ. Акбаров, Ю. Шарипов**, сирдарёлик **К. Муродов**, бухоролик **Ҳ. Тожиева, С. Ҳамдамов**, андижонлик **Ғ. Тошканов, И. Каримов**, фарғоналик **М. Маҳмудов**, навоийлик **Б. Эгамов**, тошкентлик **Ҳ. Маҳмудов**, жиззахлик **А. Эргашев**, сурхондарёлик **М. Раҳимова** ўртоқлар ҳам хушхабарлар йўллашган.

ФЕЛЬЕТОН УЧУН МАВЗУ

ҒОЙИБ БЎЛГАН МАБЛАҒЛАР

Сирдарё областида қурилаётган «Целинник» бройлер паррандачилик фабрикасида рўй берган воқеа кўпчиликнинг қулоғига бориб етди. Биз ҳам унинг айрим тафсилотларидан хабардор бўлдик. Нима? Эшитганингиз йўқми? Унда тингланг...

Хуллас, паррандачилик фабрикасида Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг 22-тресты бош пудратчиликни ўз зиммасига олган. Бевосита қурилиш ишларини эса шу трестнинг 2-механизациялашган кўчма колоннаси адо этмоқда. Иттифоқо, объектдан бу ташкилотларнинг, аниқроғи давлатнинг катта миқдордаги маблағи ғойиб бўлибди. Аммо уни ким ва қачон олганини аниқлаш мумкин бўлмабди...

Бундай ўғирликлар содир бўлмаслигини, моддий ресурслар тўла сақланишини таъминлаш учун эҳтиёт шарт деб кўчма колонна бошлиғи Г. Мукасеев ишчилар штатидан ортиқча бўлса-да, 9 қоровулни ишга қабул қилган эди. Шу йилнинг ўтган ойларида уларга 6,2 минг сўм иш ҳақи тўланибди. Шунга қарамай улар ўз вазифаларини сидқидилдан бажармаган кўринади.

Объектда рўй берган нохуш воқеа кўпчилик қатори халқ контроли ходимларини ҳам оёққа турғазди. Улар «жиноятчи»ни аниқлашда қурилиш ташкилотлари раҳбарларига ёрдамга келдилар. Албатта, жиноятчи ўзидан бирор из қолдирганлиги табиий эди. Объектдаги аҳвол, лойиҳа-смета ҳужжатлари, турли ҳисоботлар, штатлар рўйхати, моддий ресурсларни қабул қилиш ва сақлаш тартиботи синчиклаб ўрганилди.

Маълум бўлишича, паррандачилик фабрикаси қурилишида хўжасизлик авж олганлиги, назоратнинг бўшлиги туфайли ишлар чўзиб келинар экан. Паррандачилик фабрикаси дирекцияси (директори И. Каневский), 22-қурилиш тресты (бошқарувчиси Н. Пайзиев) ва 22-механизациялашган кўчма колонна раҳбарлари (бошлиғи Г. Мукасеев) партия ва ҳукуматимизнинг энг муҳим объектлар қурилишини тугаллаш, фойдаланишга топшириш ҳақидаги талабларига риоя қилмадилар.

Оқибатда 1984 йилда битказилиши лозим бўлган қувватларни ишга тушириш бўйича бу йилга белгиланган муддатлар ҳам барбод қилинди. Шунингдек, умумий саҳни 650 квадрат метрдан иборат 4 уй-жой ва 90 ўринли болалар боғчаси ҳам ниҳоясига етмай қолди. Колонна қурувчилари 1984 йилда ва 1985 йилнинг ўтган ойларида 147 минг сўмлик планда белгиланмаган ишларни бажаришган. Яъни, илгари йўл қўйилган брак ва нуқсонларни бартараф этиш билан шуғулланишган. Натижада умуман кўчма колонна бўйича 1984 йилда иш ҳақи фондидан 102 минг сўм ортиқча сарфланган.

Ия, бу маблағлар ўша «ғойиб бўлган» маблағлар эмасми?! Ҳа, ўшанинг худди ўзгинаси! Қурувчиларнинг бракка йўл қўйиши, ишларни сифатсиз бажариши оқибатида қурилишнинг таннархи қимматлашиб кетаётир.

Кўчма колонна раҳбарлари иш ҳақи тўланиши тўғрисидаги ҳисоботларни бузиб кўрсатишни ҳам одат қилишган. Масалан, 1983 йил декабрида 24,6 минг сўм ва 1984 йил декабрида тўланган 16,8 минг сўмни яширишга уринишган.

Меҳнат унумдорлигини ўстириш плани кўчма колоннада доимо оқсаб келаётир. Ўтган йили бу кўрсаткич 74,2 процентни ташкил этди. Бу йилнинг ўтган муддатида эса 74,4 процентга тенг бўлди, холос.

Назоратнинг бўшлиги, бошбошдоқлик шу даражага бориб етганки, қурилиш-монтаж ишларида сифат ниҳоятда паст. Панеллар ва арматура турлари ўртасида мустаҳкамловчи бўғинларнинг йўқлиги оқибатида деворлар юқоридан пастгача ёрилиб ётибди. Кўчма колонна бош инженери Ю. Абдураимовнинг эътиборсизлиги туфайли қурилиш майдонига келтирилаётган брак йиғма темир-бетон қабул қилинаверган. Кўплаб бинокорлик материаллари ёмон аҳволда сақланаётир.

Паррандачилик фабрикаси дирекцияси эса лойиҳа-смета ҳужжатларини ва технология ускуналарини вақтида етказиб бермаётир.

Халқимизда «бугунги ишни эртага қўйма» деган нақл бор. Юқоридаги ташкилотларнинг раҳбарлари буни уқиб олсалар, эҳтимол иш суръатлари илдамлаб, сифатга ҳам сон кириб қолармиди?!

О. БОБОЖОНОВ,
В. ФЕДОРОВ.

Алишер Навоий «Хамса»сининг 500 йиллигига

«ХАМСА» ВА ХАЛҚ ОҒЗАКИ ИЖОДИ

Беш бебаҳо достон — «Ҳайрат ул-аброр», «Садди Искандарий», «Сабъаи сайёр», «Лайли ва Мажнун», «Фарҳод ва Ширин»ларни ўз ичига олган «Хамса» беш аср мобайнида фақат ўзбек адабиётинингина эмас, балки қардош халқлар адабиётининг ҳам бадиий мулкига айланди.

Тадқиқотлардан маълумки ўзбек адабиёти тарихида ҳеч бир асар «Хамса» дек шуҳрат топмаган. Бу асар барча ижодкорлар қатори халқ оғзаки ижоди—фольклор намояндалари учун ҳам илҳом манбаи бўлиб келади.

Бунинг ёрқин самараси ўлароқ халқ шоирлари «Хамса» достонлари асосида ўз вариантларини яратдилар. Ўзбек халқ шоири Фозил Йўлдош ўғлининг «Фарҳод ва Ширин» достони ана шундай асарлардан биридир. Достон Фозил Йўлдош ўғлидан дастлаб 1937 йилда Б. Каримов, 1944 йили эса М. Афзалов томонидан иккинчи марта ёзиб олинди. Достоннинг ҳар икки қўлёзмаси Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ҳ. С. Сулаймонов номидаги Қўлёзмалар институти фондида сақланмоқда. Достондан олинган айрим парчалар Фозил Йўлдош ўғлининг «Танланган асар»ига киритилган.

Фозил Йўлдош ўғли «Фарҳод ва Ширин» асари устида ишлар экан, Навоий ижодига катта ҳурмат билан қаради. Унга ижодий ёндашди. Шу асосда ҳамда фольклорга хос бўлган анъаналарни пухта ўзлаштирган ҳолда достоннинг халқ вариантини яратди.

«Фарҳод ва Ширин» достони халқ вариантининг яратилишида етакчи манба — «Хамса»нинг шу номли асари, иккинчи манба эса, халқ бадиий ижодига хос бўлган асосий анъаналар ва поэтик услубдир.

Ана шу ҳар икки манбанинг туб ўзагини, унинг асосий хусусиятларини онгли равишда илғаб олиш ва уни ўз ижодига татбиқ этиш, Фозил шоирдек ижодкорлар учун, албатта, катта маҳорат эди. Достоннинг ана шу иккинчи манбаи ҳақида фикр юритилар экан буни В. Жирмунский ва Х. Зарипов қуйидагича шарҳлайдилар: «Саводи бўлмаган Фозил бу сюжетларни китобдан эмас, балки ўз эпик мактабининг оғзаки традицияларидан, китобий адабиётнинг бу асарлари ўзбек фольклори оғзаки традицияларига мувофиқ қандай ўзига хос хусусиятлари билан шаклланган бўлса ўшандайича олди».

Ана шу боисдан ҳам достонда халқ бадиий ижодига, хусусан, анъанавий достончиликка хос бўлган умумий хусусиятлар айнан ифодасини топган.

Достондаги асосий образлар талқинида, ундаги ғоявий-бадиий тасвирий воситалар замирида ҳам «Хамса»га маълум муштараклик бор. Айрим ўринларда эса, айтиб ўтилганидек, халқ бадиий ижодига ҳамда бахши ҳофизасига хос бўлган баъзи чекинишлар ҳам мавжуд. Бу ҳол достондаги айрим эпизодларнинг ишланиши, унга баъзи бир қўшимча образларнинг киритилиши, ғоявий ва бадиий масалаларнинг ўзига хос талқин этилишида яққол кўринади.

«Хамса»да Ширининг юрти—Арманистон, достоннинг халқ вариантида эса бу юрт Эрон мамлакатидир. Ҳар икки достонда бош қаҳрамон Фарҳод образи талқинида ҳақиқий севги билан бир қаторда меҳнат ва ҳунар улуғланади.

«Хамса»да бўлгани каби достоннинг халқ вариантида ҳам Хисрав билан Фарҳод манзарасида маълум муштараклик мавжуд. Фарҳод Хисравнинг дўқ-пўписаларидан асло чўчимайди. Ширин йўлида ҳатто ўлимдан ҳам қайтмайди.

Фарҳод Хисрав ҳузурига унинг «Шириннинг ҳурмати учун», деб битилган хати туфайли боради.

Навоий «Хамса»сида эса, Фарҳод маккор кампир ҳийласи туфайли беҳуш ҳолда банди этилади ва Хисрав ҳузурига келтирилади.

Демак, бу ўринда ҳийла-найранг ва макр Хисрав фойдасига тантана қилади.

Достоннинг Фозил шоир вариантида эса, биз бунинг тамоман аксини кўрамиз.

Ундаги бу эпизод халқ ижоди руҳига монанд ҳолда ҳал этилади. Хисрав топшириғи билан ёвуз ниятда Фарҳод ҳузурига келган айёр кампир қабоҳат рамзи сифатида қилмишига яраша жазоланади. У ўлимга маҳкум этилади.

«Фарҳод, дейилади достонда, тош кесадиган олмос чўкичи билан кампирни шундай урдики, пора-пора бўлиб, айёрлиги бошига етиб дунёдан ўтди. Шунда Фарҳод айёр кампирни оёғидан ушлаб тоғдан дарёга қараб отди».

Бундан кўринадики, маккор кампирнинг ўлими — Хисрав мағлубиятига ва унинг таназзулига бўлган ишорадир. Демак, достоннинг халқ вариантидаги бу сюжет ҳақиқат ва адолатнинг тантанаси, қабоҳат ва разолатнинг инқирози билан хотима топади.

Достонда Ширин образи ҳам халқ ижоди руҳи билан суғорилган. Навоий асарларида Ширин — ҳуснда тенги йўқ гўзал, шу билан бир қаторда у — ақлли, инсонпарвар, севгида вафодор ҳамда юксак одамийлик фазилатларига эга бўлган иффатли қиздир...

Академик С. П. Толстов таъкидлаганидек, эпосдаги хотин-қизлар фақат жамоат ишларидагина эмас, ҳатто жанг майдонида ҳам эркаклардан қолишмайдилар. Бинобарин, хотин-қизларнинг жанг майдонида иштирок этиши ва уларнинг душман устидан ғолиб чиқишининг тасвири ўзбек халқ достонларида кенг ўрин олган оптимизм бўлиб, бундай прогрессив ғояларнинг тарихий шароит, умумхалқ манфаатлари билан чамбарчас боғлиқ ҳолда илгари сурилиши, шубҳасиз, муҳим назарий ва тарбиявий аҳамиятга моликдир. Ҳар икки достоннинг интиҳоси ўртасида кескин фарқ бор, албатта. Бу фарқ энг аввало асосий образлар тақдири билан боғлиқ бўлган сўнгги эпизодлар талқинида очиқ кўринади.

«Хамса»да асосий қаҳрамонлар тақдири киши қалбини ларзага солувчи оғир фожиалар асосида ҳал этилади.

Достоннинг халқ вариантида эса, асар қаҳрамонлари Фарҳод ва Ширин омон қоладилар, улар бир-бирларига етишиб, мурод-мақсадларига эришадилар. Демак, достон оптимистик руҳ билан хотима топади.

Достоннинг халқ варианти айрим жузъий камчиликлардан ҳам холи эмас, албатта.

Бу камчиликлар унинг назм қисмида айрим мисраларнинг бўшлигида, баъзи ўринларда эса, қофия системасига тўла риоя этилмаслигида яққол кўринади.

Бундай камчиликлардан қатъи назар «Фарҳод ва Ширин» достонининг халқ варианти халқ бадиий тафаккурининг маҳсули ҳамда Алишер Навоийга ва унинг ўлмас ижодига бўлган эътиқоднинг порлоқ намунаси сифатида муҳим аҳамиятга эга.

Ёқубжон ЖЎРАЕВ,
филология фанлари кандидати.

Бу жажжи коллектив ташкил этилганига эндигина икки йил бўлди. Аммо, шу қисқа давр ичида ҳам у ўзининг репертуарига эга бўла олди. Бугунги кунда Тошкент шаҳридаги Т. Содиқов номидаги маданият уйи қошидаги «Студия-83» болалар рақс ансамбли десангиз, санъат мухлислари беихтиёр «улардан келажакда ижодкор чиқади», дейишади. Яқинда Тошкент ва республикамизнинг бошқа шаҳарларидаги коллективлар иштирок этган конкурсда «Студия-83» ғолиблар сафидан ўрин олди.

Суратда: «Студия-83» ансамбли иштирокчилари рақс ижро этишмоқда.

А. Рисқиев фотоси (ЎзТАГ).

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

АВТОПОЙГА:

НАВРЎЗБУЛОҚ ТЕПАЛИГИДА

Жиззах шаҳри яқинидаги Наврўзбулоқ тепалиги спортнинг техник турлари бўйича мусобақалар ўтказиш учун энг қулай жойлардан бири бўлиб қолди. Бу ерда мотопойга, автопойга мусобақалари мунтазам ўтказиб турилибди. Яқинда «Жиззах ҳақиқати» область газетаси совринн учун ўтказилган республикалараро автопойга ҳам мухлисларда яхши таассурот қолдирди.

Тўртинчи марта ташкил этилган анъанавий мусобақада республикамизнинг етти области ҳамда Чимкент ва Ўш областларидан жами 80 га яқин кучли пойгачи қатнашди. Енгил автомобилларда ўтказилган пойгада жиззахлик Валерий Емельянов маррада биринчи бўлди. Тошкентлик С. Горбунов билан бухоролик Р. Файзуллин иккинчи ҳамда учинчи ўринларни эгаллашди.

«Багги» пойга машиналарида тошкентлик А. Кобзаренко маҳорат кўрсатди. Қаршилик Ю. Ведерников билан самарқандлик Р. Нафиевлар ғолиблик супасининг иккинчи ва учинчи поғоналарига кўтарилишди. Умумкоманда ҳисобида Самарқанд область пойгачилари муваффақият қозондилар. Тошкент ва Жиззах областларининг спортчилари қолган икки фахрли ўринларни олишди.

Автомобиль спорти Бутуниттифоқ Федерацияси раиси, СССР космонавт учувчиси, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони Г. М. Гречко мусобақа ғолибларига эсдалик совринларини топширди. У Наврўзбулоқ спорт комплексида келаси йилдан бошлаб Бутуниттифоқ миқёсидаги мусобақаларни уюштириш режалаштирилмоқда, деган фикрни билдирди.

Ҳ. НАБИРАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

МАРОҚЛИ УЧРАШУВ

УРУШ ВЕТЕРАНИ — МУЗЕЙ МЕҲМОНИ

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи музейидаги залнинг тўрида бир нуроний отахон ўтирибди. Кўкси тўла орден ва медаллар. Бу мукофотлар орасида Ленин, Октябрь Революцияси, Қизил Юлдуз орденлари, тўртта Қизил Байроқ ордени ва кўплаб медаллар бор.

Истеъфодаги гвардиячи полковник Степан Давидович Коротков ва унинг фарзандлари бугун ёш жангчиларнинг азиз меҳмони. Залдагилар шонли гвардиячини ва унинг сулоласини шарафлаш учун йиғилишган.

Степан Давидович узоқ умр кўрди. Саксон йиллик умрининг асосий қисмини шарафли ишга — Ватан ҳимоясига бағишлади. Ўттизинчи йиллардаёқ қўлига қурол олиб, босмачиларга ва оқ гвардиячиларга қарши курашди. Душманлар узил-кесил тугатилгандан кейин партия ва совет органларида ишлади. Лоғон канали ва Катта Фарғона канали қурилишларида фаоллик кўрсатди.

Немис-фашист босқинчилари Ватанимизга хиёнаткорона бостириб киргач, у ҳам фронтга отланди. Сталинград остоналарида қаҳрамонлик намуналарини кўрсатди. У Курск ёйида, Ясси—Кишинев жангларида танкчилар сафида бўлди.

Мард жангчи, айниқса, қардош Болгарияни фашистлардан тозалашда жонбозлик қилди. Унинг жасорати ҳақида болгариялик ёзувчи Владимир Андонов ўзининг «Ватаним ҳалоскорлари» китобида мароқ билан ҳикоя қилган.

Степан Давидович урушдан кейинги тинч қурилиш даврида ҳам Совет Армияси сафида бўлди. Бугунги кунда у ёшлар билан тез-тез учрашиб туради. 1932 йилдан КПСС аъзоси бўлган партия ветерани Тошкент шаҳар Куйбишев район партия комиссиясининг аъзоси сифатида ҳам кўпгина ибратли ишларни амалга оширмоқда.

Степан Давидовичнинг ўғли — истеъфодаги подполковник Владимир Степанович Коротков ҳам ота изидан бориб, ўз тақдирини Совет Армияси билан боғлади. Кўксини орден ва медаллар безаб турган В. С. Коротков ўттиз йилдан ортиқ вақт мобайнида ҳарбий учувчилар сафида бўлди. Унинг ўғиллари Сергей (старший лейтенант) ва Никита (прапорщик) ҳам ҳарбий хизматчи.

Учрашувда Степан Давидовичнинг неваралари Сергей ва Никита Коротковлар сўзга чиқиб, ота-боболар ишига ҳамиша садоқатли бўлишга сўз бердилар.

Кеча охирида Туркистон ҳарбий округи ҳаваскорлари ва мактаб ўқувчилари иштирокида концерт берилди.

Ш. МИРҲАБИБОВ.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети «Ёш гвардия» нашриёти қуйидаги китобларни босмадан чиқарди:

АВТОРЛАР КОЛЛЕКТИВИ. «ОТАШҚАЛБ ЁШЛИК». Очерклар, 152 бет, баҳоси 15 тийин.

Тўплам Ўзбекистон комсомолининг 60 йиллигига бағишланган. Унда Туркистон комсомолининг дастлабки етакчилари ва биринчи комсомолларнинг ҳаёти ва кураши ҳикоя қилинади.

Иброҳим НУРУЛЛИН. «АБДУЛЛА ТЎҚАЙ». Қисса, 288 бет, баҳоси 95 тийин.

Мазкур асар атоқли татар демократ шоири ҳамда мутафаккири Абдулла Тўқайнинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган. Татарчадан Озод Шарафиддинов таржимаси.

Нусрат РАҲМАТОВ. «Олис-олис сўқмоқлар». Қисса ва ҳикоялар. 96 бет, баҳоси 25 тийин.

Тўпламдан жой олган қисса ва ҳикояларда ёш замондошларимизнинг маънавий дунёси, ёруғ туйғулари, яратувчиликка интилишлари акс эттирилган.

Асқар ҚОСИМОВ. «СИРЛАР». Шеърлар ва драматик достон. 64 бет, баҳоси 20 тийин.

Муаллиф достонини юнон мифологияси сюжетлари асосида ёзган бўлса-да, бугуннинг долзарб масалаларини ўртага ташлайди. Одамларга ўт келтиргани учун тангри Зевс қаҳрига учраган Прометей образи достонда саботматонат, фидойилик тимсоли сифатида талқин этилади. Тўпламга шоирнинг янги шеърлари ҳам киритилган.

ОБ-ҲАВО

Синоптикларнинг хабар қилишларича, Ўзбекистонда ҳаво булутли бўлиб, ёғингарчилик кутилади. Тоғли районларда ёғингарчилик кўпроқ бўлади. Шимоли-ғарбдан секундига 9—14 метр, Фарғона водийсининг баъзи жойларида эса секундига 20—25 метр тезликда шамол эсади. Ҳаво ҳарорати кечаси ва кундузи 5—10 даража бўлади. Қорақалпоғистон АССРда кечаси 5—10 даража, кундузи эса 0—5 дардажа совуқ бўлади. Хоразм области ва Навоий области шимолида кечаси 2—7, кундузи 0—5 даража совуқ бўлиши кутилади.

Тошкентда ҳаво булутли бўлиб, ёмғир ёғади, шимоли-ғарбдан секундига 9—14 метр тезликда шамол эсиб туради. Кечаси ва кундузи 8—10 даража иссиқ бўлади, кечга яқин 2—4 даража иссиқ бўлади.

(ЎзТАГ).

«ЗАНГОРИ ЭКРАН» ҲАФТАЛИГИ 23—29 ДЕКАБРЬ

23 декабрь, душанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Мультфильмлар. 10.10 — Телефильм. 10.40 — Болалар учун фильм. 11.55 — Фильм-концерт. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Телефильм. 15.35 — Концерт. 15.55 — «Сенинг ленинча кутубхонанг». 16.30 — Телеочерк. 17.00 — «Моҳир қўллар». 17.25 — «Объектив». 17.55 — «Электроника ва биз». 18.25 — Мультфильмлар. 18.45 — «Сиз яратган боғ». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Жадаллаштириш». 20.00 — Телефильм. 20.10 — «Азизим Памелла». Фильм-спектакль. 21.30 — «Время». 22.05 — Фильм-спектаклнинг давоми. 23.10 — «Дунё воқеалари». 23.25 — Концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — «Рус тили». 11.05 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 11.35 — Астрономия. 12.05 — 20—30 йиллар совет пейзаж живописи. 13.10— Табиатшунослик. 13.30 — Тарих саҳифалари. 14.20 — Чечен-Ингуш телевидениесининг программаси. 15.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Мультфильм. 19.00 — Ритмик гимнастика. 19.30 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Қўл тўпи. СССР чемпионати. 21.15 — Телефильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Теннис. Дэвис кубоги. 23.05 — Ҳужжатли фильм. 23.15 — Трамплиндан сакраш бўйича халқаро мусобақа.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Эртак кетидан эртак». 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Оила ва жамият». 8.20 — «Ватанимни шарафлайман». 8.30 — «Ахборот». 9.00 — Телефильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ўсмир ва қонун». 18.45 — «Паррандачилик: тажриба ва муаммолар». 19.00 — Қўғирчоқ фильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Тележурнал. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Телетеатр. 21.30 — «Время». 22.05 — «Дима Горннинг мартабаси». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 —15.30 — Москва-II. 18.15 — Назарий механика. 19.15 — Телефильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — География. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ўзбекистон ССР тарихи. 21.30 — Москва-II.

24 декабрь, сешанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Азизим Памелла». Фильм-спектакль. 12.05 — Концерт. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильмлар. 16.05 — Фильм-концерт. 16.35 — «Очилган қўриқ». Романдан парчалар. 17.10 — «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». 17.40 — «Ўрмонлар камайиб қолмасин деб». 18.00 — Россияда 1905—1907 йиллардаги революциянинг 80 йиллигига. 18.30 — Концерт. 19.00— «Партия съездолди ҳужжатларини муҳокама қиламиз». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Концерт. 19.50 — КПСС XXVII съезди шарафига. 21.30 — «Время». 22.05 — «Олам кинокамера кўзгусида». 22.55 — «Дунё воқеалари». 23.10 — Фильм-концерт. 23.40 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Тарих. 10.00 — Илмий-оммабоп фильм. 10.10 — «Француз тили». 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 — Жузеппе Верди сири. 12.40 — «Шахмат мактаби». 13.10 — Г. Табидзе поэзияси. 14.25 — Тележурнал. 15.10 — «В. В. Маяковский театри». Телеспектакль, 1-қисм. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Мультфильм. 18.55 — «...16 ёшгача ва ундан катталар» 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Халқаро панорама». 21.30 — «Время». 22.05 — «Қизил палатка». Бадиий фильм, 1-серия.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Пионер телетайпи». 8.10—«Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб». 8.30 — «Ахборот». 9.00 — Телефильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — «Тенгдошларинг ижодидан». 18.40 — Мультфильм. 18.55 — «Фан-техника тараққиёти». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Миллионлар ленинча университети». 20.15 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Инқилоб тонги». Спектакль.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 —16.15 — Москва-II. 18.15 — Физика. 19.00 — Рус тили — мактабгача ёшдаги болалар учун. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.05 — Ўқитувчи экрани. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Телефильм. 21.00 — «Алкогол ва оналик». 21.30 — Москва-II.

25 декабрь, чоршанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Мультфильм. 10.00 — «Саёҳатчилар клуби». 11.00 — «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». 11.30 — Ҳужжатли фильм. 11.50 — Фильм-концерт. 12.20 ва 15.00 —Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20— «Стадион ҳамма учун». 16.55 — Ҳужжатли фильм. 17.25 — Концерт. 18.00 —«...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.45 «Ҳозирги давр ва ишчилар ҳаракати». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Фан ва турмуш». 20.00— Мультфильм. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.25 — Телефильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Телефильм. 23.05 — «Дунё воқеалари». 23.20 — «Студияда — Мурод Кажлаев».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Ўқув кўрсатуви. 10.05 — «Немис тили». 11.05 — Астрономия. 11.35 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — «Оила ва мактаб». 12.30 — Илмий-оммабоп фильм. 13.10 — Телеочерк. 14.05 — Ҳужжатли фильм. 14.55 — «В. В. Маяковский театри». Телеспектакль, 2-қисм. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Мультфильм. 19.00 — Телефильм. 19.30 — «Музикали киоск». 20.00 — «Ҳамдўстлик». 20.30 —«Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — И. Дунаевский тароналари. 21.30 — «Время». 22.05 — «Қизил палатка». Бадиий фильм, 2-серия. 23.25 — Қўл тўпи. СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Ижод ва изланиш». 8.20 — «Мактаб ислоҳоти — ҳаётга!». 8.30 — «Ахборот». 9.00 — «Юлдузча». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Қўғирчоқ фильм. 18.20 — «Зарница-85». 18.50 — «Иқтисодий шарҳ». 19.20 — Телефильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Инсон боланикдан бошланади». 20.15 «Ёзувчи ва замон». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05— «Ниқоб йиртилди». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00—16.15 — Москва-II. 18.15 — Болалар учун фильм. 18.20 — «Олий мақсад сари». Бадиий фильм, 1-серия. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ўзбекистон ССР тарихи. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Адабиёт. 21.30 —Москва-II.

26 декабрь, пайшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.30 «Ҳайвонот оламида». 10.40 — «Қизил палатка». Бадиий фильм, 1- ва 2-сериялар. 13.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Концерт. 16.35 — «Қиссалар туғиладиган жойда». 17.20 — «Истеъдод». 17.50 — «Асли боланикдан». 18.45 — «Дунё ва ёшлар». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Телефильм. 19.40 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 —Концерт. 23.30 — «Муаммолар — изланишлар —ечимлар». 24.00 —«Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Умумий биология. 10.05 — «Испан тили». 11.05 — Тарих. 11.35 — Зоология. 12.00 — Илмий-оммабоп фильм. 12.10 — «Сиз яратган боғ». 13.35 — «Олий мақсад сари». Бадиий фильм, 1 ва 2-сериялар. 16.15 ва 18.30 Янгиликлар. 18.50 — Шахмат мактаби. 19.20 — Фильм-концерт. 19.30 — «Инсон ва қонун». 20.00 —Илмий-оммабоп фильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50 — Ритмик гимнастика. 21.20 — «Советский патриот». 21.30 — «Время». 22.05 — «Бу қанақаси бўлди, доктор?». Бадиий фильм. 23.35 — Қўл тўпи. СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм. 8.00 —«Тонгги тароналар». 8.10 — «Беш йиллик одимлари». 8.30 — «Ахборот». 9.00 — «Инсон ва замин». 18.00 — «Янгиликлар». 18.15 — «Ёшлик». 18.45 — Қўғирчоқ фильм. 19.00 —«Рус тили-ҳарбий хизматга чақирилувчиларга». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Инсон ва қонун». 20.15 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 —«Время». 22.05 — «Ягона, аҳил оила».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.20 — Москва-II. 18.15 «Олий мақсад сари». Бадиий фильм. 2-серия. 19.25 — Бадиий ўқиш. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Реклама. 20.00 — Зоология. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ўзбек мактабларида рус тили. 21.30 — Москва-II.

27 декабрь, жума

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Моҳир қўллар». 10.05 «Ўсмирлар ижоди». 10.35 — «Бу қанақаси бўлди, доктор?» Бадиий фильм. 12.05 — Концерт. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.45 — «Рус тили». 16.15 — «Мария, Мирабела». Бадиий фильм. 17.55 — «Биз съездга нималар билан боряпмиз». 18.25 — Спорт кўрсатуви. 19.50 — «Терговни билимдонлар олиб боради». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Кинопанорама». 23.55 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35— С. Я. Маршак. Ҳаёти ва ижоди. 10.25 — «Инглиз тили». 11.05 — Умумий биология. 11.35 «Тарих. 12.05 — Поэзия. 13.10 — «Бил ва уддала». 13.40 — Н. А. Римский-Корсаков. 15.20 — «Қишлоқ янгиликлари». 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Камалак». 19.15 — «Онамларнинг мактаби». 19.45 — «Лаҳзалар». Фильм-балет. 20.15 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.30 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05— Концертнинг давоми. 00.05 — Чанғи спорти.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм. 8.00 — Телефильм. 8.10 — «Энг яхши тажриба — хўжалик юритиш практикасига». 8.30 — «Ахборот» 9.00 — «Совет хотин-қизлари». 18.00— Янгиликлар. 18.15 — «Ёшлик». 18.55 — Мультфильмлар. 19.20 — «Ленин ҳақида ҳикоялар». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Жадаллаштириш йўлидан». 20.15 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Севгим баҳори». Адабий композиция. 21.30 — «Время». 22.05 —«Кино оламида». 23.10 — Халқаро аҳвол кундалиги. 23.25 — Телефильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00—16.25 — Москва-II. 18.10 — Жамиятшунослик. 18.50 — Эстетика асослари. 19.30 — «Ахборот». 19.45—Ритмик гимнастика. 20.05 — Ёнғиндан эҳтиёт бўлинг!» 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Меҳнат рапортлари. 21.30 — Москва-II.

28 декабрь, шанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Музикали совға». 10.05 — Реклама. 10.35 — Концерт. 10.45 — «Сизга манзур адабиётлар». 11.30 — «Ғолиблар» 12.50 — «Оила ва мактаб». 13.30 — «Кимнинг кўчасида байрам». 14.05 — «Мўъжизасиз мўъжизалар». 15.05—Дунё воқеалари». 15.20 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 16.10 — «Инсон. Ер. Коинот». 16.55 — «Ҳамдўстлик». 17.40— Хоккей. Халқаро ўртоқлик учрашуви. 19.25 — «9-студия». 20.25 — «Дунёда энг тез». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Нима? Қаерда? Қачон?».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — «Агар соғлом бўлай десанг». 9.30 «Қўлларнинг қотиб қолган томчилари» 10.00 — «Тонгги почта». 10.30 — Ленинград телестудиясининг программаси. 11.55 — «Инсон-замин соҳиби». 12.55 — «Музикали мозаика». 13.30 —Останкино студиясида учрашув. 15.25 — «Саёҳатчилар клуби». 16.25 — «Мўъжизалар майдони». 17.15 — «Гамлет». Бадиий фильм. 1-ва 2-сериялар. 19.40 — Концерт. 20.30 —«Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Здоровье». 21.30 «Время». 22.05 — «Гражданин Лешка». Бадиий фильм. 23.30 — Чанғи спорти.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм. 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Ленин ҳақида ҳикоялар». 8.20 — Телефильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — Еш олимлар телеклуби. 10.00 — Илмий-оммабоп фильм. 10.20 — «Ёшлик». 11.20 — «Сиҳат-саломатлик». 11.50 — Шахмат мактаби. 12.30 — «Премьера». Спектакль. 14.20 — «Автомобилдан сақланинг». Кинокомедия. 18.05 —Болалар учун фильм. 19.30 —«Ахборот». 19.45 — «Китоб-бизнинг дўстимиз». 20.30 «Ахборот». 20.50 — Фильм-концерт. 21.20 — Телефильм. 21.30 «Время». 22.05 — «Дўстлик экрани». 23.05 — Дебют.

ТОШКЕНТ-II. 17.40 — **Тожикистон телевидениесининг программаси.**

29 декабрь, якшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Концерт. 10.00 —Спортлото. 10.10 — «Будильник». 10.40 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.40 — «Здоровье». 12.25 — «Ералаш». 12.35 — «Тонгги почта». 13.05 — «Қишлоқ янгиликлари». 14.05 — «Музикали киоск». 14.35 — «Сўнгги табор». Бадиий фильм. 16.15 — «Сиз бунга қодирсиз». 17.00 — «Саёҳатчилар клуби». 18.00 — «Нафосатга йўл». 18.30 — «Халқаро панорама». 19.30 — «Мультипликация ҳақида эртаклар». 20.15 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — Концертнинг давоми. 23.45 — Телефильмлар. 00.05— Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг!». 9.15 — «Расмларда қуёш акси бор». 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00 — «Рус тили». 10.30 — Телефильмлар. 11.00 — Л. Бетховен. 5-симфония. 11.35 — «Авторалли-85». 12.00 — «Ҳайвонот оламида». 13.00 — «Мария, Мирабела». Бадиий фильм. 14.40 — Волейбол. Халқаро ўртоқлик учрашуви. 15.25 — «Дунё ва ёшлар». 15.55 — Телеочерк. 16.20 — «Соялар чошгоҳда ғойиб бўлади». Бадиий фильм. 7-серия. 17.25 — «Кинотомошабин ҳамроҳи». 18.25 — «Машҳур совет композиторлари». 19.10 — Телефильм. 19.30 — Тбилиси фестивалида. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Реклама. 20.50 —«Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 21.20 — Илмий-оммабоп фильм. 21.30 — «Время». 22.05 —Қисқа метражли бадиий фильмлар.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Биргаликда куйлаймиз». 8.20 — Врач маслаҳати. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Истеъдод». 10.00 — «Чет эллик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида». 10.30 —«Корбобо совғалари». Спектакль. 11.20 — «Инсон ва табиат» 11.50 — Фильм-концерт. 12.20 — «Карнавал кечаси». Бадиий фильм. 13.35 — «Спорт йилининг якунлари». 14.35 — Реклама. 18.15 — «Бойчечак». 18.45 — «Яна бир бор аср ташвишлари ҳақида». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Телефильм. 20.00 — Цирк. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30— «Время». 22.05 — «Иван Васильевич касбини ўзгартиради». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 16.00 — **Қирғизистон телевидениесининг программаси.**

Р. — 06211. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. А. 292. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12